

Gorenjski Glas

PETEK, 1. SEPTEMBRA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 70, CENA 2,80 EUR | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Gradnja šole še ni zaključena

Šolarji Osnovne šole (OŠ) Jela Janežiča so se danes k pouku odpravili v matično šolo in še na nekaj začasnih lokacij, med katerimi sta letos dve novi: prostori Društva upokojencev in Društva invalidov ter Vrtca Škofja Loka.

KLARA MRAK

Škofja Loka – Šolsko leto se na OŠ Jela Janežiča začne drugače od pričakovanega. »Gradnja šole se še ni zaključila, konec julija je podjetje, ki je gradilo nadzidek in rekonstrukcijo, šlo v stečaj, četudi je veliko narejenega. Po stečajnih postopkih, ki zahtevajo svoj čas, bo občina z razpisom ponovno poiskala izvajalca, ki bo gradnjo dokončal. To bo trajalo še nekaj mesecev,« je povedala ravnateljica šole Marjeta Šmid. Občina Škofja Loka je poleg lanskih našla nadomestne, popolnoma

prenovljene prostore za tri razrede na prostoru nekdanje vojašnice na Partizanski 2, odstopila sta jim jih Društvo upokojencev in Društvo invalidov Škofja Loka. Prav tako so jim dobrodošlico izkazali v Vrtcu Škofja Loka, kjer bo za nekaj mesecev našel svojo učilnico oddelk posebnega programa prve stopnje. »Lastniki vseh prostorov, kjer so oddelki gostovali v prejšnjem šolskem letu, so se na srečo strinjali s tem, da jih lahko uporabljajo še naprej,« so sporočili z občine. Tako bo šola šolsko leto lahko začela z vsemi predvidenimi oddelki. »Vsi

prostori so primerni za začetno izvajanje pouka. Organizacija pouka poteka skupaj z lokalno skupnostjo. Pet lokacij je oddaljenih do pet minut od matične šole, ena lokacija 15 minut, ena pa 20. Občina je dala na razpolago kombi z voznikom (društvo Sožitje), ki bo v primeru oddaljenih lokacij po potrebi poskrbel za prevoz učencev v matično šolo,« je še pojasnila Šmidova, ki verjame, da bodo z izkušnjami, ki jih s poukom na več lokacijah pridobivajo tako učenci kot učitelji, uspešno zagotavljali najboljše učenje in vzgojo za učence.

► 2. stran

Prostore za šolanje so jim začasno odstopili tudi v Društvu upokojencev in Društvu invalidov Škofja Loka / Foto: Tina Dokl

V šole se vrača otroški vrvež

Danes se začne novo šolsko leto. Osnovne šole na Gorenjskem bodo obiskovali 19.904 učenci, od tega je 2038 prvošolcev. V srednjih šolah na Gorenjskem pa se bo izobraževalo okrog osem tisoč dijakov.

MATEJA RANT

Kranj – Novo šolsko leto se začne brez posebnosti, nekatere prilagoditve bodo potrebne le v šolah, ki so jih prizadele nedavne poplave oziroma kjer še potekajo obnovitvena ali druga dela, so pojasnili na ministrstvu za vzgojo in izobraževanje. V teh šolah so se po dogovoru z občinami dogovorili o začetni izvedbi pouka ali varstva otrok v nadomestnih prostorih oziroma bodo pouk izvajali v obliki nekajdnevni dejavnosti na prostem, so še dodali na ministrstvu.

► 2. stran

Učilnice in šolski hodniki so spet oživele. / Foto: Gorazd Kavčič

Kraj rojstva: Zminec

V sicer mirni soseski v zadnjem delu Zminca se je pred dobrim tednom zgodilo nekaj nepričakovanega. Na travniku pred hišami se je pojavila štoklja, na kateri je zapisano: Gabrijel, 23. 8. 2023.

► 24. stran

Vsem učencem želimo uspešen začetek šolskega leta!

Gorenjski Glas

A2U.si
BIKES
ELEKTRIČNA KOLESA

AKTUALNO

Stanovalci so se vrnili v prenovljene sobe

V Domu dr. Janka Benedika se z zaključkom prenove sob zaključuje glavni del dvomilijonskega projekta prenove, ki jo bodo zaključili z menjavo obeh domskih dvigal in prenovo vstopne avle.

2

GORENJSKA

Nov začetek tudi v vrtcih

Vrtec Radovljica v novo šolsko leto vstopa z novo ravnateljico. Vodenje je prevzela Anja Ussai, pravničica iz Begunj, ki se je odločila za spremembo karijerne poti in postala vzgojiteljica.

4

GG+

Razpeta med Slovenijo in Zambijo

Tina Volčič iz Reteč je pred devetimi leti odšla na humanitarno-medninsko odpravo v Nangomo. Z Zambijo je ostala povezana, saj od tam prihaja njen partner, s katerim imata dva otroke.

16

ANKETA

Stroškovni labirint šolskih potrebščin

Vsak začetek šolskega leta za starše pomeni neizogiben obisk knjigarn ter trgovin, ki ponujajo šolske potrebščine. Zanimalo nas je, kako Gorenjci gledajo na te nakupe.

24

VREME

Danes bo sprva oblačno, čez dan se bo jasnilo. Jutri in v nedeljo bo sončno, zjutraj in dopoldne bo megla.

 10/25 °C

jutri: sončno

917703521666025

VSAK PRVI IN TRETJI PETEK V MESECU

Kupon za brezplačni mali oglas

Brezplačen je mali oglas z besedilom do 80 znakov. Ugodnost velja samo za naročnike časopisa Gorenjski glas. Kuponi so veljavni pol leta. Mali oglas brez kupona zaračunavamo po ceniku, z 20 % popustom za naročnike. Kupon ni veljaven za objavo pod šifro ali z navedbo: naslov v oglasnem oddelku. **Brezplačnega malega oglasa ne morejo uveljavljati pravne osebe (tudi s. p.).** Oglase sprejemamo na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, po telefonu 04/201 42 47 ali po e-pošti malioglas@g-glas.si; za torkovo številko Gorenjskega glasa do petka do 14. ure in za petkovo številko do srede do 14. ure. V malooglasnem oddelku smo vam na razpolago v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, v sredo od 8. do 16. ure.

MALI OGLAS september 1/23

Naročam objavo malega oglasa z naslednjim besedilom:

☐ prodam ☐ kupim ☐ oddam ☐ najamem
☐ podarim ☐ iščem ☐ nudim ☐ zamenjam

RUBRIKA:

Vsebina:

Tel.: ____ / ____ - ____ - ____

Mobitel: _ _ _ / _ _ _ - _ _ _

Nečitljivih kuponov
ne objavljamo.

Ime, priimek in naslov naročnika časopisa:

V šole se vrača otroški vrvež

◀ 1. stran

Na področju osnovnega šolstva se sicer v prihodnje obeta kar nekaj sprememb, in sicer na področju nacionalnega preverjanja znanja, uvajanja drugega tujega jezika, šolanja na domu in koncepta razširjenega programa osnovne šole. Spremembe med drugim predvidevajo uvedbo drugega tujega jezika in obvezen nacionalni preizkus znanja v tretjem razredu osnovne šole, nacionalni preizkus znanja pa bi uveljavili tudi kot del merila za vpis v srednjo šolo, kar bi lahko začelo veljati že za leto 2025. Poteka tudi prenova učnih načrtov, ki naj bi jo končali do konca prihodnjega koledarskega leta in jih nato v šolah uvedli s 1. septembrom 2025. Prenovili

naj bi več kot dvesto učnih
načrtov in katalogov znanj
za osnovne in srednje šole.

Vpis v srednje šole se je za prihajajoče šolsko leto povečal in tako je ministrstvo poleg prvotno razpisanega obsega razpisanih mest, ki je bil objavljen januarja letos, za vpis novincev v srednje šole skupaj s šolami v maju naknadno zagotovilo še dodatnih 550 prostih mest. Poleg tega je ministrstvo pri nekaterih izobraževalnih programih soglašalo s predlogi šol, da v okviru obstoječega obsega razpisanih oddelkov sprejmejo več prijavljenih kandidatov, kot je razpisanih mest za novince, so še pojasnili na ministrstvu in dodali, da je tako skupno zagotavljenih skoraj 4500 mest več, kot je kandidatov letošnje vpisne generacije.

Stanovalci so se že vrnili v prenovljene sobe

V Domu dr. Janka Benedika se z zaključkom prenove sob na dveh doslej še neprenovljenih oddelkih zaključuje glavni del dvomilijonskega projekta prenove, ki ga bodo zaključili z menjavo obeh domskih dvigal in prenovo vstopne avle.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – V Domu dr. Janka Benedika se je s koncem poletja zaključil tudi osrednji del dva milijona evrov vredne prenove dveh doslej še neprenovljenih oddelkov. Stanovalci, ki so v času prenove bivali v nadomestnih prostorih, so se že vrnili v svoje prenovljene sobe, prav tako je končana prenova prostorov za fizioterapijo in računovodstvo.

Kot je z zadovoljstvom povedal direktor doma Alen Gril, jih zdaj do zaključka investicije, ki poteka v skladu s časovnimi in finančnimi okviri, ločita le še ureditev dela pritličja in menjava dveh dotrajanih domskih dvigal.

Skoraj petdeset stanovalcev doma je bilo tako zaradi obsežnih gradbenih del letos spomladi in poleti po nekaj tednov nastanjenih včasne prostore.

»Seveda nas je vse skrbelo, kako bomo preživelih čas obnove, a drugače kot s selitvijo se temeljite prenove oddelkov enostavno ni dalo izpeljati,« je povedala socialna delavka Urška Jenko. A je pristavila, da je imelo bivanje v skupnih prostorih tudi nepričakovane

Prenova še zadnjih dveh oddelkov Doma dr. Janka Benedika je končana, vsi stanovalci so že v svojih sobah. / Foto:

dobre posledice. »Začasno nastanitev smo skušali zares čim bolj organizirati in zadovoljni smo, da smo to obdobje preživeli brez večjih pretresov. Kar nas je pravzaprav prijetno presenetilo, pa je dejstvo, koliko bolj povezani so v tem času skupnega bivanja postali stanovalci, ki so prej pogosto ostajali v svojih sobah. Morali so sobivati, a so se imeli ob tem tudi možnost bolj spoznati in povezati. Nekateri so se celo kar težko vrnili v svoje prenovljene sobe, tako tesne vezi so

spletli z novimi sostanovalci,« je povedala.

Tudi obnova kopalnic

Tako direktor Gril kot njegovi sodelavci so z novimi prostori za stanovalce zelo zadovoljni. Ne le s sobami, ki so popolnoma na novo opremljene, in klimatiziranimi oddelki, ki predstavljajo precejšen dvig bivalnega standarda. Tako za stanovalce kot za zaposlene je pomembna tudi obnova kopalnic, v katerih zaposleni poskrbijo za nego težko pokretnih in nepokretnih.

»Kar nas je pravzaprav prijetno presenetilo, pa je dejstvo, koliko bolj povezani so v tem času skupnega bivanja postali stanovalci, ki so prej pogosto ostajali v svojih sobah.«

Te so zdaj brez nivojskih ovir in opremljene z dvigali, kar pomeni več udobja za stanovalce in manj fizičnih naporov za tiste, ki jih negujejo.

Gradnja šole še ni zaključena

◀ 1. stran

»Učenci tudi s prilagoditvijo na novo okolje in predvsem ljudi pridobivajo pozitiven odnos do učenja in razumejo pomen vseživljenjskega učenja, izkazujejo spoštovanje, strpnost in razvijajo sposobnosti komunikacije, občečloveške vrednote, razvijajo družbeno odgovornost, odgovornost do okolja in do sebe, kjer učenje poteka z zgledom,« je sklenila.

Dela naj bi zaključili do konca leta

»Pred stečajem je bilo dokončanih približno 70 odstotkov investicije, a je bil potek gradbenih del tak, da na žalost še ne omogoča uporabe večine stavbe. Investicija se bo nadaljevala takoj, ko bo občina s stečajnim upraviteljem dosegla

Investicija se bo nadaljevala takoj, ko bo občina s stečajnim upraviteljem dosegla dogovor o poravnavi vseh obveznosti in verjetni prekinitvi pogodbe. / Foto: Tina Dokl

Načrtujejo, da bodo do konca septembra že imeli novega izvajalca gradbenih del, ki bi dela zaključil do konca leta.

dogovor o poravnavi vseh obveznosti in verjetni prekinitvi pogodbe. Ocenjujemo, da je vrednost del do zaključka investicije okrog

550.000 evrov. Načrtujemo, da bomo do konca septembra že imeli novega izvajalca gradbenih del, ki bi dela zaključil do konca

leta,« so sporočili z Občine Škofja Loka. Manjkajoča dela so predvsem ureditev oziroma postavitev steklene fasade ob vhodu, zaključek fasade na obnovljenem delu objekta, ureditev strojnih inštalacij v novem nadzidku šole ter ureditev okolice šole.

Prvi dan pouk tudi na prostem in v knjižnici

V Kranju so osnovne šole in vrtci večinoma pripravljeni na začetek novega šolskega leta, čeprav ponekod še potekajo energetske sanacije in druga gradbena dela. Dve telovadnici še nekaj časa ne bosta v uporabi.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Danes bo v šolske klopi sedlo tudi 5710 kranjskih osnovnošolcev, med njimi 575 prvošolcev. Kot so sporočili iz Mestne občine Kranj (MOK), bodo prvošolci vseh desetih osnovnih šol (OŠ) ob vstopu v novo poglavje v okviru projekta Voda iz pipe prejeli stekleničko s spodbudo, naj si vodo čim večkrat natočijo iz pipe. V javne in zasebne vrtce, kjer je prostora še za 53 otrok, bo zakorakalo 2067 otrok, med njimi je na novo sprejetih 442 otrok.

Nenadejano bodo druge morali telovaditi tudi učenci matične šole OŠ Simona Jenka. Na šoli namreč poteka energetska sanacija, med katero se je pokazala potreba po statični sanaciji telovadnice.

Po večmesečnem zapletu s pridobitvijo uporabnega dovoljenja bodo na OŠ Staneta Žagarja končno lahko začeli uporabljati novozgrajeni prizidek s telovadnico, šestimi učilnicami in večnamenskim prostorom ter tudi novo zunanje športno igrišče. MOK je v izgradnjo in opremo prizidka in športnega igrišča investirala 3,15 milijona evrov, od tega sta 1,44 milijona evrov sofinancirali država in Evropska unija. Za nadzidavo učilnic v MOK pričakujejo tudi subvencijo Eko sklada predvidoma v višini 440.000 evrov.

Medtem ko bodo na OŠ Staneta Žagarja vendarle začeli uporabljati novo telovadnico, pa bodo morali na OŠ Franceta Prešerna pouk športne vzgoje do nadaljnjega še vedno izvajati v športni

Po dolgotrajnem pridobivanju uporabnega dovoljenja bodo na Osnovni šoli Staneta Žagarja končno lahko začeli uporabljati novozgrajeni prizidek. / Foto: Gorazd Kavčič

dvorani kranjske vojašnice. Sanacija telovadnice po vdoru stropa oktobra lani namreč še vedno ni končana, predvidoma naj bi dela končali do konca septembra. »Zaradi obilnih padavin, vlage in posledično slabšega sušenja tlaka se je zavlekla prenova telovadnice ter sanacija parketa,« so pojasnili na MOK, ki je za obnovo telovadnice z novo streho, ventilacijo in novim parketom pridobila do 250.000 evrov sofinanciranja s strani države.

Prvošolci vseh desetih osnovnih šol bodo ob vstopu v novo poglavje v okviru projekta Voda iz pipe prejeli stekleničko s spodbudo, naj si vodo čim večkrat natočijo iz pipe.

Nenadejano bodo druge morali telovaditi tudi učenci matične šole OŠ Simona Jenka. Na šoli namreč poteka energetska sanacija, med katero se je pokazala potreba po statični sanaciji

telovadnice. Do njenega zaključka bodo pouk športne vzgoje primorani izvajati v prostorih Športnega centra Kranj. Zaradi energetske sanacije šolske stavbe bo danes na OŠ Simona Jenka nekoliko drugače kot običajno potekal tudi prvi šolski dan. Ker šolski prostori še niso povsem pripravljeni, bo pouk potekal v naravi za vse razrede, razen za prvošolce, ki jim bo prostor na prvi šolski dan odstopila Mestna knjižnica Kranj. »Mislim, da bo to za učence dober zače-

tek, saj bodo štiri ure z razredniki in sošolci, ki jih niso videli med počitnicami. Tudi kosilo bo v petek izpeljanka piknika na delu šolskih površin, ki so varna,« je pojasnila ravnateljica Ingrid

Klemenčič. Kot je še dejala, za ponedeljek pouk že načrtujejo v šoli. »Ne bo še vse na svojem mestu, bo pa varno za učence, kar je najbolj pomembno.«

Energetskosanacijoobjektov sicer izvajajo tudi na OŠ Orehek – Podružnična šola Mavčiče, nekdanji trgovski šoli, kjer bo dodatne prostore dobila OŠ Jakoba Aljaža Kranj, in v vrtcih Čebelica, Čira Čara, Mavčiče in Čenča. Po dolgih letih se je MOK lotila tudi notranje prenove Vrtca Čebelica, montažnega objekta, ki je bil zgrajen pred pol stoletja. V okviru participativnega proračuna so poleti ali pa še bodo jeseni preplastili tudi košarkarska igrišča pri osnovnih šolah Stražišče, Jakoba Aljaža Kranj, Franceta Prešerna Kranj – Podružnica Kokrica in Predoslje. Prav tako jeseni bodo postavili fitnesa na prostem pri OŠ Matije Čopa Kranj in OŠ Janeza Puharja Kranj – Center.

k

KOMENTAR
MATEJA RANT

V šolo z veseljem

Tako kot se starši konec junija veselimo počitnic, da se v dnevno rutino vendarle vnese malce več sproščenosti, tako konec avgusta z nestrpnostjo čakamo začetek pouka. Čeprav tega ne bodo priznali, se vrnitve v šolske klopi potihoma veselijo tudi otroci. Seveda predvsem zaradi sošolcev, ne ker bi tako pogrešali teste in domače naloge.

Šole, v katero bi učenci hodili z veseljem, pa ni brez zavzetih učiteljev, ki šolarje znajo navdušiti, da se z njimi podajo v svet učenosti. A prav kadrovska stiska postaja ena najbolj perečih težav v šolstvu, ali kot se je nedavno na srečanju ravnateljev izrazil minister za vzgojo in izobraževanje Darjo Felda, rak rana slovenskega šolstva. Letos so tako recimo razpisali kar dvesto pripravniških mest za vzgojitelje in učitelje, za katere pa so prejeli le nekaj več kot sto prijav. Mlade poskušajo za pedagoške poklice navdušiti tudi s štipendijami – v razpisu za štipendiranje študija v pedagoških študijskih programih je ministrstvo v primerjavi z lanskim letom število štipendij podvojilo, na voljo je sto štipendij. Na pobudo vseh treh pedagoških fakultet se začenja še projekt posodobitve pedagoških študijskih programov, ki so tudi po besedah ministra Felde že nekoliko zastareli. Ob vsem tem se odvija še prenova sistema plač v javnem sektorju, sindikalna

pogajanja in usklajevanje plač vseh zaposlenih v vzgoji in izobraževanju.

A vse to verjetno ne bo dovolj, če jim mladih ne bo uspelo prepričati, da so tudi pedagoški poklici tisti, ki jim lahko nudijo zanimivo karierno pot. Kar pa verjetno ne bo enostavno, če v zadnjem času poslušajo predvsem o izgorelosti kadrov v vzgoji in izobraževanju, slabih plačah, vse večji obremenjenosti tudi na račun vse zahtevnejših otrok in predvsem njihovih staršev ... S tem vsekakor ni mogoče navdušiti mladih, da se bodo z veseljem odločili za delo v vrtcih ali šolah. Ob tem pa spregledajo, da je za marsikaterega vzgojitelja in učitelja ta poklic še vedno poslanstvo, ki ga kljub razmeram, ki niso dosti drugačne kot v številnih drugih poklicih, opravljajo z navdušenjem, ki ga potem prenašajo tudi na otroke. In le taki učitelji, ki hodijo v šolo z veseljem, bodo lahko dvignili žal precej načet ugled pedagoških poklicev. Zato bi bil ob posodobitvi pedagoških študijskih programov verjetno potreben tudi razmislek o zaostritvi pogojev za vpis v te programe, tako kot imajo to že urejeno ponekod v tujini. Predvsem tam, kjer se zavedajo, da vzgojitelji in učitelji opravljajo zelo pomembno družbeno poslanstvo – vzgajajo in poučujejo tudi bodoče zdravnike, znanstvenike, raziskovalce ... in, ne nazadnje, bodoče učitelje.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Urška Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino, Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Dodaten prosti dan

MATEJA RANT

Kranj – Po šolskem koledarju se je letošnje šolsko leto začelo na petek, končalo se bo na ponedeljek. Prvič si bodo od šolskega dela učenci in dijaki oddahnili že 30. oktobra, ko se začnejo jesenske počitnice, ki bodo

trajale do 3. novembra. Na novoletne počitnice se bodo učenci in dijaki odpravili v ponedeljek, 25. decembra, v šolske klopi pa se bodo vrnili

Zimske počitnice bodo v tem šolskem letu spet konec februarja, in sicer bodo za učence in dijake v gorenjski regiji od 19. do 23. februarja.

v torek, 2. januarja. Zimske počitnice bodo v tem šolskem letu spet konec februarja, in sicer bodo za učence in dijake v gorenjski

regiji od 19. do 23. februarja. Prvomajske počitnice, ki so sicer predvidene od 27. aprila do 2. maja, pa je minister za vzgojo in izobraževanje Darjo Felda podaljšal z dodatnim prostim dnem v petek, 3. maja. Poletne počitnice se prihodnje leto začnejo 26. junija.

V Železnikih dodatni razred prvošolcev

Zaradi povečanega vpisa v prvi razred so na Osnovni šoli Železniki morali urediti dodatno učilnico.

ANA ŠUBIC

Železniki – Na Osnovni šoli Železniki ter podružničnih osnovnih šolah v Selcih, Dražgošah, Sorici in Davči novo šolsko leto začenjajo s 671 učenci, med njimi je 85 prvošolcev. Od tega jih bo na matični šoli v Železnikih

v mansardi nehali namenjati pouku angleščine. Čitalnica je po besedah ravnateljice lepo zaživela, zato bo treba najti drugačno rešitev za dodatno učilnico, saj jo bodo zaradi povečane generacije potrebovali tudi v prihodnjih letih. Kot je dejala, predvsem iščejo rešitev oz. pros-

Učilnico, ki so jo pridobili s preureditvijo čitalnice, so namenili petošolcem, dodatni oddelek prvošolcev pa so namestili v isto nadstropje z ostalima prvima razredoma.

/ Foto: Ana Šubic

šolski prag prvič prestopilo 58, zaradi česar so namesto dveh letos morali oblikovati tri oddelke prvega razreda. Tako so morali zagotoviti dodatno učilnico, ki so jo pridobili s preureditvijo čitalnice, v kateri so zazidali prehod v knjižnico in jo na novo opremili za potrebe razreda.

Novo učilnico so namenili petošolcem, dodatni oddelek prvošolcev pa so namestili v isto nadstropje skupaj z ostalima prvima razredoma. Kot je pojasnila ravnateljica Monika Čemažar, so se z Občino Železniki dogovorili, da čitalnico odstopijo za dve leti. Čitalnico so namreč pridobili nazaj z minulim šolskim letom, ko so jo po ureditvi dodatnih učilnic

tor za dva oddelka vrtca, saj dve učilnici že vrsto let namenjajo predšolski vzgoji.

Na šoli v Železnikih sicer v novo šolsko leto vstopajo še z nekaj drugimi pridobitvami: akustično urejeno jedilnico, povečano plezalno steno v telovadnici in sejno sobo za timsko delo in sestanke. Investicije je financirala občina, plezalno steno pa so dogradili tudi s pomočjo donacij občanov, društev in podjetij. Ponapovedih Čemažarjeve imajo v planu še ustrezno ureditev prostorov za poučevanje predmetov s področja tehnike v zahodnem delu šole, prav tako pa nameravajo začeti pregled že izdelanih načrtov za preureditev matične šole in pripravo nove dokumentacije.

Na Brezjah slovesnost Kronanca

Brezje – V Marijinem svetišču na Brezjah se bodo jutri, 2. septembra, in v nedeljo spomnili 116. obletnice kronanja podobe Marije Pomagaj. Slovesnost so poimenovali Kronanca. Jutri, v soboto, bo ob 19. uri maša, ki jo bo daroval novomašnik Blaž Zorko, po njej pa bo procesija po vasi. V nedeljo, 3. septembra, pa bo maša ob 10. uri daroval ljubljanski pomožni škof msgr. dr. Anton Jamnik. Kronanca spominja na 1. september leta 1907, ko je tedanji ljubljanski škof dr. Anton Bonaventura Jeglič s posebnim dovoljenjem Vatikana kronal podobo Marije Pomagaj in Jezusa v njenem naročju. Takratne slovesnosti se je udeležilo nad sto duhovnikov in okrog 30.000 romarjev. S tem so se tudi Brezje pridružile običaju v Katoliški cerkvi, da krona podobe, ki so pri ljudeh še posebej v časteh.

Jesenški gasilci praznujejo

Jesenice – Prostovoljno gasilsko društvo Jesenice praznuje 130 let delovanja. Že prejšnji teden so pripravili taktično prikazno vajo na Plavžu, vrhunec praznovanja pa bo ta konec tedna. Drevi ob 19. uri bo v Kolpernu slavnostna seja, jutri ob 18. uri bo gasilska parada skozi mesto, zvečer ob 20. uri pa na Stari Savi gasilska veselica s skupino Mambo Kings.

Nov začetek tudi v vrtcih

Vrtec Radovljica v novo šolsko leto vstopa z novo ravnateljico. Vodenje ustanove s kar osmimi enotami, ki jih skupaj obiskuje skoraj osemsto otrok, je prevzela Anja Ussai, diplomirana pravnica, ki se je pred osmimi leti odločila za spremembo karijerne poti in postala vzgojiteljica.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Anja Ussai je diplomirala na pravni fakulteti in kot pravnica delala najprej na zavodu za šolstvo, nato pa na računskem sodišču in na Šoli za ravnatelje ter se potem, ko si je že ustvarila svojo družino, odločila za čisto drugačen poklic, poklic vzgojiteljice. »Kot da se nisem počutila dovolj koristno,« svoje pretekle zaposlitve in odločitve, da tako korenito spremeni karierno pot, pojasnjuje zdaj, ko je po sedmih letih dela vzgojiteljice prevzela vodenje Vrtca Radovljica – ustanove z osmimi enotami, 160 zaposlenimi in skoraj posemsto malčki. »Morda je vloga ravnateljice tista, v kateri lahko pri delu potegnem najboljše iz obeh svetov,« pravi.

Poseben poudarek komunikaciji

Kot pravi, so jo otroci od vedno navduševali, predvsem njihov način razmišljanja, učenja in to, koliko se od njih lahko naučimo odrasli ... Poudarja prepričanje, da v radovljiških vrtcih, pa tudi v Sloveniji nasploh, dobro delamo z otroki. »So pa, tako kot povsod, mogoče tudi izboljšave. Tako želim več pozornosti posvečati

Anja Ussai, nova ravnateljica Vrtca Radovljica / Foto: Gorazd Kavčič

komunikaciji, tudi v smislu odprtosti ... Želim si tudi, da bi ogromno znanj, ki jih imajo naši zaposleni, bolj kot doslej, ko so pogosto ostajala znotraj enot ali celo znotraj posamezne skupine, delili med seboj, izkušnje pa iskali in delili tudi v povezovanju z drugimi ustanovami.

Drugačni starši in drugačni otroci

Zaveda se izzivov dela s starši, za katere pravi, da so sicer zahtevni, a v veliki večini dobri partnerji vrtcu v skrbi za otroke. »Res pa je, da se določen delež staršev bolj vključuje v smislu,

da povedo, da jim določene stvari morda niso všeč, imajo drugačna pričakovanja in drugačne poglede. So zah-

»Začetne težave vedno minejo. Vrtec je načeloma za otroke zabavna zgodba, kjer se družijo s svojimi prijatelji in učijo pomembnih stvari za nadaljnje življenje.«

tevn, a po drugi strani tudi dobrodošli, ker nam mogoče na določeno situacijo predstavijo pogled s popolnoma drugačne perspektive,

kot jo vidimo mi. Po mojih izkušnjah se tudi v teh primerih večina izzivov reši z dobro komunikacijo.«

Drugačni kot nekoč, še pove, so tudi otroci. »Navajeni so, da se več ukvarjamo z njimi, da so oni tisti, okoli katerih se marsikaj vrti ... Tako smo jih naučili in tako pač je, v vrtcu moramo to sprejeti in delati v dobro vseh.«

Prvič v vrtec

Zaveda se, da je tako kot prvi šolski dan tudi vstop v vrtec pomembna prelomnica, tako za otroke kot njihove starše. »Še dobro se spomnim, kako je bilo, ko sem v vrtec prvič peljala svoje otroke, zato vem, da starše skrbi, ali bo njihovim otrokom tu dobro. Najprej bi povedala, da se otroci vrtca prej ali slej navadijo. In da se imajo v vrtcu načeloma dobro; res morda ne čisto vsak dan, ampak to je življenje. V vrtcu se dogajajo super stvari, celo prve ljubezni, pa tudi prve zavrnitve in omejitve. Včasih morajo na kaj počakati, stvari ne gredo zmeraj tako, kot si jih zamislijo ... Vrtec otrokom vsekakor omogoča pisano paleto vseh izkušenj, ki jih bodo kasneje v življenju potrebovali.«

Vsa možna proračunska sredstva za odpravljanje posledic poplav

Na torkovi prvi letošnji izredni seji loškega občinskega sveta so obravnavali že drugi rebalans proračuna letos, namenjen sanaciji in predvsem intervencijam po poplavah v Škofji Loki.

KLARA MRAK

Škofja Loka – Kot smo že poročali, prve ocene škode po poplavah v Škofji Loki presegajo šestdeset milijonov evrov. »Škoda presega nekajkratnik investicijskega dela proračuna občine, tako da bomo potrebovali vso pomoč in upam, da bodo obljube države izpolnjene,« je povedal župan Tine Radinja. Svetniki so se tako na torkovi seji strinjali, da proračunsko rezervo, ki jo namenjajo za odpravo posledic, dvignejo, kolikor je mogoče, na 590.000 evrov. »Pričakujemo pa, da v kratkem sledi še tretji rebalans proračuna, ki bo prav tako namenjen odpravljanju posledic poplav. Te so tako obširne, da bomo

vsa razpoložljiva možna proračunska sredstva namenili za ta namen,« je še enkrat znova poudaril škofojloški župan. »S posebnim odlokom je občinski svet sprejel drugačen način porabe intervencijskih sredstev, tako da lahko sanacijo učinkovito načrtujemo in da bomo potem lahko tudi poravnali nastale stroške, za katere

pa upamo, da nam jih bo v nadaljevanju v kar največji meri povrnila država.«

Spremenili odlok o turistični taksi

»Plačila so popolno oproščene osebe s stalnim ali začasnim prebivališčem v občini Škofja Loka, ki so zaradi elementarne nesreče ostale brez lastnega bivališča, in

Zaradi daljšanja čakalnih vrst sta Občina Škofja Loka in Vrtec Škofja Loka iskala možnosti za odprtje novih oddelkov. V novem šolskem letu so tako našli prostor za štiri nove oddelke, ki pa ne bodo delovali v okviru obstoječih enot, saj bodo prostori zanje zagotovljeni drugje. Tako bosta dva oddelka delovala v okviru enote Pod gradom, na naslovih Kapucinski trg 2 in Novi svet 18, dva oddelka pa v okviru enote Kamenček na naslovu Partizanska cesta 1c.

osebe, ki so bile napotene na delo z namenom odpravljanja posledic elementarnih nesreč. Ocenjujemo, da bo imel sprejem sprememb in dopolnitev Odloka zelo majhne finančne posledice za proračun,« je zapisano v predlogu za spremembo odloka o turistični taksi. S spremembo omenjenega odloka so se svetnice in svetniki strinjali, »tako da imamo podlago za oprostitev turistične takse za tiste občane, ki trenutno bivajo v turističnih nastanitvah, ker ne morejo bivati doma. Enako oprostitev turistične takse velja za tiste delavce iz drugih občin, ki prihajajo na delo v Škofjo Loko z avto odpravljanja posledic poplav, tudi izvedenci, cenilci in drugi.«

Civilni iniciativi občini predali peticiji

Predstavniki civilnih iniciativ Struževo in Zeleno srce Kranja so pred iztekom javne razgrnitve osnutka sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta Mestni občini Kranj predali peticiji in pritožbe.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Predstavnika Civilne iniciative Zeleno srce Kranja Janja Ošlaj in Renato Frelih sta pojasnila, da so zbrali 1830 podpisov, ki so jih skupaj s pritožbami predali Mestni občini Kranj. Znova sta opozorila, da bi gradnja severne obvoznice in pozidava Rupovškega polja negativno vplivala na življenjske pogoje tamkajšnjih prebivalcev. Dodala sta, da se je občina zavezala k trajnostnemu razvoju, predlagane spremembe pa tej zavezi nasprotujejo. »V mestu je dovolj degradiranih površin, ki bi bile primerne za razvoj. Občina bi morala spremeniti prostorske načrte in si prizadevati za ohranjanje zelenih površin,« je dodal Frelih.

»Pripravljeni smo tudi protestirati in zapreti ceste, če ne bomo uslišani.«

Pred njimi so peticijo predali tudi predstavniki Civilne iniciative Struževo, ki nasprotuje pozidavi struževskega polja. Po besedah Simona Rakovca so zbrali več kot šeststo podpisov. »Polje ni pomembno samo za nas, kmete, in

Predstavnika Civilne iniciative Struževo Janez Golob in Simon Rakovec ter Civilne iniciative Zeleno srce Kranja Janja Ošlaj in Renato Frelih / Foto: Primož Pičulin

ohranjanje lokalne samoskrbe, ampak tudi kot rekreacijski prostor za prebivalce,« je povedal Rakovec. Poudaril je, da svojih kmetijskih zemljišč ne bodo prodali niti ne bodo pristali na nadomestna zemljišča. »Ob vseh degradiranih površinah je popolnoma nerazumno, da želi občina graditi na najkvalitetnejših kmetijskih površinah,« je dodal.

Kot so še poudarili, občina krajevnih skupnosti in njihovih krajanov ni povabila k

sodelovanju pri oblikovanju predlogov, kar se jim ne zdi sprejemljivo. Poleg tega jih o načrtovanih spremembah ni obvestila, temveč so bili o njihovih namerah obveščeni šele ob javni razgrnitvi. »Ne nasprotujemo razvoju, a želimo, da občina sodeluje z občani in upošteva naše mnenje ter z dialogom oblikuje rešitve, ki bodo v dobrobit krajanom,« je pojasnila Ošlajeva, Frelih pa je ob tem dodal: »Občina je dolžna upoštevati mnenja in voljo občanov.«

Občini predlagajo, da ustavi postopek umeščanja objektov v prostor in upošteva njihove predloge. Če tega ne bo storila, napovedujejo uporabo vseh pravnih sredstev proti pozidavi. »Pripravljeni smo tudi protestirati in zapreti ceste, če ne bomo uslišani,« je napovedal Rakovec. Prav tako razmišljajo o združitvi civilnih iniciativ, ki so se oblikovale ob javni razgrnitvi osnutka sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta.

Milijon evrov za najnujnejša dela

ANA JAGODIC DOLŽAN

Cerklje – Občinski svet Občine Cerklje je na dopisni seji potrdil predlagano praznjenje sredstev v letošnjem proračunu, ki so jo v občinski upravi pripravili zaradi posledic julijskih neurij in poplav v začetku avgusta. Za poplačilo intervencijskih in sanacijskih stroškov so povečali rezervni sklad za naravne nesreče (z 18.000 na 40.562,54 evra) ter oblikovali novo proračunsko postavko Sanacijska dela – Poplave v višini milijon evrov. Kot so pojasnili v upravi, gre za prvo oceno stroškov najbolj nujnih sanacijskih del, ki jih je treba opraviti na poškodovanih občinskih objektih in infrastrukturi. Škoda je nastala na šolskih, športnih in kulturnih objektih, na cestno-komunalni infrastrukturi, posameznih strugah in mostovih na območju občine, poleg tega pa

se predvsem v hribovitem delu pojavlja plazenje terena. Denar za odpravo posledic so zagotovili z znižanjem sredstev, ki so bila letos planirana za projekt kanalizacije odpadnih vod Krvavca do doline.

Občinska uprava je svetnice in svetnike tudi seznanila, da je pristopila k pripravi podrobnega prostorskega načrta, ki bo določal merila in pogoje za vzpostavitev Suhlega grabna, razbremenilnega kanala, namenjenega odvajanju poplavnih voda na območju naselij Grad in Cerklje, ki naj bi zmanjšal poplavno ogroženost osrednjega dela občine. Analizo obstoječega stanja s predlogom najprimernejše trase je občina javnosti predstavila že pred tremi leti, konec leta 2021 pa je pripravila podrobnejšo predstavitev z razpravo o načrtovanem protipoplavnem ukrepu. Sprejeti prostorski načrt bo osnova za projektiranje.

Gorenjska banka z novo donacijo

Kranj – Po tem, ko je Gorenjska banka podarila sredstva za obnovo vrtca v Mengšu, zdaj novih sto tisoč evrov namenja za sanacijo škode na Osnovni šoli Šmarje pri Kopru. Banka pomaga tudi z brezplačno odobritvijo moratorija oziroma reprograma kredita, brezplačno prekinitvijo depozitnih in varčevalnih pogodb, brezplačno predčasno zamenjavo plačilnih kartic, ponovno izdajo bančnih izpiskov in izdajo potrdil o opravljenih transakcijah, pripravili so tudi posebno kvoto posojil po ugodnih obrestnih merah tako za prebivalstvo kot za podjetja. Komitente, ki so utrpeli škodo v ujmah in se srečujejo s finančnimi izzivi, vabijo, da se oglasijo v kateri od poslovalnic, kjer se bodo dogovorili za najprimernejšo rešitev. Hkrati so s 1. septembrom napovedali povišanje rednih obrestnih mer za depozite ter depozite v kombinaciji z naložbo.

Pomagali šestim družinam

MARIJA VOLČJAK

Škofja Loka – Lions klub Škofja Loka je šestim družinam, ki so utrpeli škodo ob nedavnih poplavih, namenil 12.500 evrov.

Nedavne poplave so opustošenje povzročile tudi na Škofjeloškem, kjer je bilo prizadetih veliko družin, šest jih je te dni dobilo denarno pomoč Lions kluba Škofja Loka. Vsaka je prejela po dva tisoč evrov, ena pa 500 evrov več, ker je namenjena pomoč Lions kluba Ljubljana znašala 2.500 evrov. S tem denarjem bodo poplavljenca lahko kupili najnujnejše stvari. Predsednik

Lions kluba Škofja Loka Damjan Mohorič je povedal, da si lionisti medsebojno pomagajo – in tokrat so jim pomagali Lions klub Ljubljana, Lions klub Kranj in Lions klub Bled Golf. Medsebojno se obveščajo tudi vse štiri humanitarne organizacije v Škofji Loki (Karitas, Rdeči križ, Rotary klub in Lions klub), da bi pomagali kar največ družinam. Na pomoč so najprej priskočili s čiščenjem po poplavih, zbirali so najnujnejšo materialno pomoč, eden izmed dobrotnikov je poklonil celo kuhinjo. »Delamo najprej,« pravi Mohorič, »zbiramo dodatna sredstva, da lahko pomagamo.«

ROKODELSKO NA VISOKEM

nedelja, 10. 9. 2023 na Dvorcu Visoko

10.00–19.00: bogato rokodelsko dogajanje | 18.00: večerni koncert Terrafolk Trio

Popolna zapora Kidričeve ceste

Škofja Loka – Na Kidričevi cesti v Škofji Loki bo zaradi polaganja finega asfalta popolna zapora ceste od sobote, 2. septembra, od 12. ure, do ponedeljka, 4. septembra, do 6. ure.

Rokodelsko na Visokem

VSTOP PROST

GORENJSKA LOKA

Obnovili atletsko stezo

Občina Bled bo v nedeljo, 3. septembra, ob 9.30 v Športnem parku Bledec na Bledu odprla obnovljeno atletsko stezo.

Atletska steza pomeni pomembno pridobitev za občino Bled, predvsem za vse uporabnike atletskega stadiona. Od 10. ure dalje bo na obnovljeni atletski stezi sledil vsakoletni tradicionalni atletski miting Zvezde prihodnosti. Celoten projekt obnove atletske steze je izvedlo podjetje Flora pod vodstvom direktorja Matjaža Kumarja.

Atletska steza, ki je bila v sedanji velikosti zgrajena leta 2006, meri 5055 m². Obsega šest tekmovališč (stez), dolgih po 400 metrov, dve tekmovališči za skok v daljino ali troskok, po enega za skok s palico in v višino, za met kroge in diska ter met kladiva in kopja. S predmetno investicijo je bila atletska steza v celoti obnovljena z novo sintetično športno podlago podjetja BSG, sistem TETRAPUR ENZ II., certificirana s strani World Athletics, narejena po sistemu nabrizga končnega sloja, izvedeno je bilo liniranje ter meritve v skladu s standardi World Athletics. V celoti sta bili prenovljeni obe jami za skok v daljino.

Finančna vrednost celotne investicije je znašala 325 tisoč evrov. Od tega je Občina Bled poleg lastnih sredstev pridobila še sredstva sofinanciranja preko javnih razpisov, s strani Fundacije za šport Ljubljana 22.767 evrov ter s strani Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport 100 tisoč evrov.

Z obnovljeno atletsko stezo, ki dviguje kakovost in vsesplošno uporabnost športne infrastrukture na Bledu, so zagotovljeni boljši in varnejši pogoji za izvajanje športne vadbe in treningov poleg atletom tudi številnim drugim blejskim športnim društvom in klubom, izvajalcem letnega programa športa, športnikom posameznikom, Slovenski vojski, vrtcu, osnovni šoli, pa tudi vsem rekreativcem, domačinom in turistom. Občina Bled s to investicijo zasleduje dolgoročne cilje, sprejete v Strategiji trajnostnega razvoja občine Bled 2030, ki vključuje dvig kakovosti življenja, kakovostno sobivanje vseh generacij s poudarkom na zagotavljanju raznolikih možnosti za šport in rekreacijo vseh generacij in souporabo infrastrukture s turizmom.

Več kot sedem tisoč prepeljanih potnikov

Javni zavod Turizem Bled je tudi letos v juliju in avgustu organiziral brezplačni avtobusni prevoz za vse, tako za domačine kot tudi za goste. Letošnja novost je avtobus okoli jezera, ki razbremenjuje jezersko sklado, drug avtobus pa center Bleda povezuje z okoliškimi vasmami. Tretji avtobus vozi na relaciji Bled–Pokljuka, ta pa je plod sodelovanja med Triglavskim narodnim parkom in Občino Bled.

Avtobusa, ki vozita okoli jezera oziroma po vaseh, sta samo v juliju prepeljala več kot sedem tisoč potnikov, podatkov za poključsko linijo še ni. To pomeni, da je bilo zaradi avtobusov na blejskih cestah vsaj tri tisoč vozil manj, če računamo, da sta v enem vozilu dve osebi. Dodatni brezplačni poletni avtobusi na Bledu so del prizadevanj za trajnostni razvoj destinacije, saj je prav promet eden izmed ključnih izzivov Bleda in celotne Slovenije.

Nove klopi v blejskih parkih

Občina Bled je v sodelovanju z javnim podjetjem Infrastruktura Bled v ožjem središču Bleda postavila še 15 dodatnih klopi, ki so jih namestili v najbolj senčne predele parka. Štiri nove klopi so postavljene na Jezerski promenadi in v parku pod občinsko stavbo, kar osem dodatnih klopi je dobil Zdraviliški park, eno dodatno pristanišče v Zdraviliškem parku, dve dodatni klopi pa sta med Vilo Prešeren in Grajskim kopališčem. Občina Bled bo število klopi še dopolnjevala glede na zaznane potrebe.

Več informacij na:
www.e-bled.si,
www.bled.si

Minute so tiste, ki štejejo

Prostorske zmogljivosti obstoječega objekta Zdravstvenega doma Bled ne omogočajo izvajanja dejavnosti v obsegu in na način, kot je to predvideno s tehničnimi normativi in standardi za izvajanje dejavnosti primarnega zdravstva in preventivnih dejavnosti.

Zato so lani oktobra začeli graditi prizidek k obstoječemu objektu, kar bodo dopolnili še s posameznimi ureditvenimi deli na obstoječem objektu. V enem letu, torej letos oktobra, naj bi izvajalec gradbenih del Kovanar gradnje po predvidenih načrtih dela

in otroškega dispanzerja v tri splošne ambulante in ginekološko) – znaša skupaj 3.146.228,34 evra z vključenim DDV. S potekom del je direktor ZD Bled mag. Leopold Zonik izredno zadovoljen in tako načrtuje, da bo odprtje obogatilo praznik ob-

zaključil. Z dozidavo bo Zdravstveni dom pridobil tri dodatne splošne ambulante ter obnovljeno ginekološko ambulanto. V kleti novega objekta bosta urejena dva vhoda, glavni na južni strani za potrebe vhoda na urgenco in prehod v obstoječi objekt ZD Bled na vzhodni strani. V kleti prizidka bodo prostori za ambulanto nujne medicinske pomoči, v pritličju pa bo urejena ambulanta za predšolske otroke z vsemi pripadajočimi prostori, ordinacija za logopeda in psihologa. V nadstropju bo urejena ambulanta za mladino s pripadajočimi prostori. Celotna investicija – prizidek in prenova sedanjih prostorov (ambulante nujne medicinske pomoči, ginekologije

čine Bled 11. aprila 2024. Kot je poudaril Zonik, dogajanje letošnjega poletja potrjuje, kako zelo Bled potrebuje 24-urno urgentno službo, kajti minute so tiste, ki štejejo.

Zdravstvenovzgojni center Bled spet v polnem zagonu

Skrb za zdravje krepi človeka, hkrati pa omogoča, da kakovostno brez bolezni ali z urejeno kronično nenalezljivo boleznijo živi čim dlje. Da pa je motivacija za to še večja, vas pri tem dodatno podpremo v Zdravstvenovzgojnem centru, ki deluje pod okriljem Zdravstvenega doma Bled. Z vami odkrivamo možnosti za nove, zdravju prijaznejše spremembe, hkrati pa vas

spodbujamo pri ohranjanju že vpeljanih dobrih življenjskih navad. Septembra nas lahko srečate v blejskih lokalnih skupnostih, kjer bomo brezplačno izvajali meritve krvnega tlaka in krvnega sladkorja ter skupaj z vami interpretirali izmerjene vrednosti. Svetujemo vam, da se meritev udeležite tešči.

Razpored meritev krvnega tlaka in krvnega sladkorja po lokalnih skupnostih: torek, 5. september, med 8. in 10. uro – Gasilski dom Rečica, četrtek, 7. september, med 9. in 10. uro – Kulturni dom Zasip, torek, 12. september, med 8.30 in 9.30 – Kulturni dom Bohinjska Bela, sredo, 13. september, med 8. in 10. uro – Društvo upokojencev Bled, torek, 19. september, med 9. in 10. uro – Zadrugi dom Ribno.

Vse bodoče starše vabimo, da se udeležijo delavnice Priprava na porod in starševstvo, ki se bo začela v četrtek, 7. septembra, ob 18. uri v klubski sobi Medgeneracijskega centra Vezenine Bled. Teme delavnice so: Pozna nosečnost in njene tegobe, Fit nosečka, Vse o porodu, Skrivnosti uspešnega dojenja, Za zdrave zobe in Moj novorojenček.

Vse občanke in občane, ki želijo raziskati, kakšne so njihove prehranske navade, pa vabimo na delavnico Zdravo jem, ki se bo začela v ponedeljek, 18. septembra, ob 16.45 v klubski sobi Medgeneracijskega centra Vezenine Bled. Na delavnico se je treba predhodno prijaviti na telefon 030 708 565 ali na zvcbled@zd-bled.si.

Prostovoljci odšli na pomoč

Na dan solidarnosti, 14. avgusta, se je ekipa 45 občank in občanov Bleda ter okolice odpravila na pomoč prizadetim v avgustovskih poplavih.

Po začetnem usklajevanju s pristojnimi civilnimi zaščitami ter župani številnih občin so se odločili za pomoč v občini Kamnik, natančneje v naselju Potok v Črni pri Kamniku. Območje je bilo zelo prizadeto na predelih, kjer je hudournik zasul vse hiše in kmetijsko-gospodarske objekte. V zadnjih dneh pa so se zbranim pridružili še lokalni podjetniki s svojo mehanizacijo, ponujenim brezplačnim prevozom, prehrano in pogostitvijo po koncu delovne akcije. Med vožnjo skozi Kamnik je bilo težko verjeti svojim očem. Potok, ki je komaj viden, v poletnih mesecih pa celo usahne, je med nalivi tako močno narasel, da je pred seboj podiral drevesa, mostove, hiše. Družine, ki živijo na tem območju, so ostale brez kmetijsko-gospodarskih objektov, obdelovalne površine pa so bile zasute s prodrom, ki ga je nanese hudournik. Skupaj s še nekaterimi posamezniki se je na lokaciji nabralo več kot dvesto prostovoljcev, ob tem pa je

mrgolelo gradbene mehanizacije, ki je bila ključna za vzpostavitev prevoznosti nekaterih cest in pri obkopavanju hiš. Blejska skupina je bila porazdeljena na več mikrolokacij, kjer so poskrbeli za sanacijo obdelovalnih površin, očistili kletno shrambo kmetijskih pridelkov mulja, obkopali gospodarske objekte in druge

funkcionalne površine ob hišah. Ob ključni akciji je bila sprememba občutna in lastniki hiš so se od ekipe prostovoljcev poslovili s solzami v očeh. Prostovoljci so se odločili, da bodo v prihodnjih tednih in mesecih še v stiku s prizadetimi na območju in pripravljeni za kakršnokoli pomoč po izvedeni začasni sanaciji.

Brazilski dan na Bledu

V Medgeneracijskem centru Vezenine Bled bo v soboto, 9. septembra, ob 10. uri oživila živahna esenca Brazilije. V kulinarinem delu se boste lahko naučili izdelati brazilski sir in pripraviti sladico brigadeiro, na delavnici pa odkrivali melodije in literarne zaklade Brazilije. Na razstavi se boste poglobili v lepoto Amazonke, v knjižnici pa boste lahko odkrili čar Brazilije skozi zbirko knjig, ki ponuja vpogled v zgodovino in kulturo Brazilije. Vrhunec dneva bo ekskluzivna premiera dokumentarca Kobra: avtoportret o življenju in umetnosti brazilskega uličnega umetnika Eduarda Kobre.

Blejska družina štokelj

Blejce sta lani z gnezdenjem razveselili prvi štokelji, ki sta si gnezdo spletli na smreki. Gnezdo je letos razdejal julijko neurje. Po zaslugi ljubiteljskih ornitologov Aljaža in Bineta ter sosedov je družina štokelj dobila nadomestno gnezdo na »sosedovem dimniku«, ki so ga mladiči takoj sprejeli za svoj dom, starši pa so že tretji dan spet začeli graditi gnezdo na drevesu, novega na dimniku pa so dogradili. To si razlagamo kot obet, da se bo spomladi družina vrnila na Bled, kajti v prihajajočih dneh se bodo štokelje odpravile na dolgo pot na jug Afrike.

Grajska trgatev

Na letošnjo trgatev na Blejskem gradu vas vabimo v soboto, 30. septembra, ob 11. uri.

Na Blejskem gradu, kjer na zgornji grajski terasi od leta 2011 raste potomka Stare trte iz Maribora, najstarejše trte na svetu, bomo tudi letos opravili trgatev. Cepič 450 let stare trte z Lenta smo posadili leta 2011 ob 1000-letnici gradu. Od takrat, čeprav v zahtevnih pogojih, trta odlično uspeva. Skrbniki in ljubitelji trte se na Blejskem gradu srečajo vsaj dvakrat na leto: ko opravijo rez trte in ko oberejo grozdje.

Na letošnjo grajsko trgatev vas zato vabimo v soboto, 30. septembra, ob 11. uri.

Sami se boste lahko prepričali, ali je trta dobro obrodila, in pokusili vino Mladovita iz lanske letine grozdja. Za vstop na grad je treba plačati vstopnino.

Grajska trgatev / Foto: Marjan Zupan

Mladi saksofonisti na Bledu

V vrtu pred Festivalno dvorano Bled bo 30. septembra, ob 17. uri nastopil Saksofonski orkester mladih.

Mladi saksofonisti na Bledu / Foto: Samo Rován

SOS je slovenski mladinski orkester saksofonov, v katerem sodeluje 30 članov. Mlade saksofonistke in saksofonisti prihajajo iz desetih nižjih in treh srednjih slovenskih glasbenih šol. Osnovni cilj orkestra je vzgoja mladih glasbenikov v orkestrskem igranju, zagotavljanje kvalitetnih pogojev za skupinsko glasbeno poustvarjanje, ki mlade glasbenike dodatno motivira, da se ukvarjajo in izražajo skozi glasbo. Eden izmed pedagoških ciljev je tudi pravočasno odkrivanje izjemnih glasbenih talentov in ustrezno strokovno usmerjenje na njihovi glasbeni poti. Orkester SOS vodi profesor Lev Pupis in

profesor Domen Koren. Praviloma je orkester namenjen mladim od 13. leta starosti dalje ali tistim, ki obiskujejo vsaj 5. razred saksofona, in je vedno odprt za nove člane. V orkestru je eden izmed pomembnih elementov tudi družabnost, ki je temelj za dobro počutje in odpira pot k ustvarjalnosti. Zato poleg rednih vaj orkestra pogosto organizirajo tudi intenzivne priprave ter gostovanja doma in v tujini. **Prijazno vabljeni v družbo mladih glasbenic in glasbenikov v čarobni vrt pred Festivalno dvorano Bled v soboto, 30. septembra, ob 17. uri!** Koncert je brezplačen.

Živalski tarot Radovana Rakovca

V Galeriji Stolp na Blejskem gradu bo od 1. do 30. septembra na ogled razstava tapiserij Radovana Rakovca. Cikel Živalski tarot je eden izmed treh velikih ciklov, v katerih poleg likovne tehnike tapiserije uporablja tudi simbole. Pri ciklu Živalski tarot so vlogo simbolov prevzele posamezne živali in geometrijske oblike. Pri vseh treh ciklih – Geometrija tarot, Križev pot in Živalski tarot – pa se je Radovan Rakovec naslonil na barvno simboliko. Z ustvarjanjem tapiserij se Radovan Rakovec ukvarja od leta 1979. Na videz preprosto vozlanje volne na juto v resnici zahteva veliko vztrajnosti in potrpežljivosti. V en kvadratni meter tapiserije avtor vложи od 170 do 180 ur dela, v tem kvadratnem metru je kar med 34 do 36 tisoč vozli. Vse njegove tapiserije so v velikem formatu od 70 krat 50 do 130 krat 80 cm.

Razstava v Galeriji Stolp na Blejskem gradu bo na ogled do 30. septembra, vsak dan v odpiralnem času gradu.

Ogled razstave je možen ob plačilu vstopnine na Blejski grad.

Koledar Bled 2024

V Zavodu za kulturo Bled vsako leto tradicionalno izdamo koledar za prihajajoče leto z motivi Bleda. V letošnjem letu smo se odločili, da z izidom izredno priljubljenega koledarja, ki potuje na vse konce sveta, pohitimo. Ob tem pripravljamo tudi razstavo, ki bo na ogled v prihodnjih mesecih. Jošt Gantar, Aleš Krivec, Mirko Kunšič in Miro Zalokar so fotografi, ki smo jih tokrat povabili k sodelovanju. Ob njihovih fotografijah celoto tvorijo tudi detajli perorisb iz cikla Sledovi civilizacije (1985–1990) akademskega slikarja Janeza Ravnika. **Vabimo vas na odprtje razstave Koledar Bled 2024, ki bo 21. septembra ob 17. uri na Blejskem gradu, ko bomo predstavili avtorje in njihovo soustvarjanje koledarja.** Razstava bo na ogled vse do 31. januarja 2024 v dvorani nad grajskim muzejem vsak dan v odpiralnem času gradu. Ogled razstave je možen ob plačilu vstopnine na Blejski grad.

.....

ZKB • ZAVOD ZA KULTURO BLED

Več informacij na: www.zavod-za-kulturo-bled.si
Sledite nam na naših družbenih medijih @Bled castle (Facebook, Instagram) ter na kanalu Bled Castle na YouTubeu.

Triglav tek tudi z vrhunskimi športniki

Sedaj že tradicionalni Triglav tek bo 9. septembra na Brdu pri Kranju potekal v enajsti izvedbi.

MAJA BERTONCELJ

Predoslje – Triglav tek združuje ljubezen do športa in narave in je edini športno-družabni dogodek, ki mu odpira vrata posestvo Brdo pri Kranju. Proga je speljana po urejenih stezah po neokrnjeni naravi, ob jezerih in ribnikih, med travniki in gozdovi in vsako leto privabi številne rekreativne tekače in tudi vrhunske športnike.

Dogodek je ena od aktivnosti, s katero Zavarovalnica Triglav spodbuja širšo javnost k zdravemu življenjskemu slogu in gibanju. Pri tem ji pomagajo vrhunski slovenski športniki – ambasadorji Triglav teka. Letos se

Za otroke bo zagotovljeno varstvo z animacijami.

Poleg spodbude posameznikov h gibanju je športna prireditev posvečena tudi najranljivejšim članom naše družbe, predstavlja pa tudi del trajnostno naravnane delovanja zavarovalnice. Zavarovalnica Triglav na prireditvi že vrsto let predaja donacije zdravstvenim ustanovam. Tudi letos bodo tekači svojo udeležbo podprli društvo za izboljšanje pogojev za rojstva zdravih otrok Slovenčki.

Prijave na Triglav tek, ki ponuja šest tekaških izzivov (polmaraton na 21 km, teka na 10 in 5 km, štafetni tek trojk 3 krat 3,4 km, dru-

Prijave na Triglav tek so na spletu odprte še do nedelje, 3. septembra. Prijavili se boste lahko tudi na dan dogodka – do zapolnitve prostih mest.

bodo dogodka med drugim udeležili Nika Križnar, Anamarija Lampič, Jakov Fak, Klemen Bauer, Cene Prevc, Peter Prevc, Žan Košir, Rok Marguč in Timi Zajc. Obiskovalci se bodo lahko prepuščali glasbenim ritmom Samuela Lucasa & The Grove Station in akrobacijam skupine Dunking Devils.

žinski tek na 3,4 km in otroški tek Kuža Pazi na 350 oziroma na 700 m), so na spletni strani dogodka odprte še do nedelje, 3. septembra, po tem datumu pa se boste lahko prijavi na lokacijah prevzema startnih števil in tudi še na samem dogodku med 7. in 9. uro do zapolnitve prostih mest.

Jutri tradicionalni Juriš na Vršič

Kranjska Gora – Turistično društvo Kranjska Gora jutri, 2. septembra, prireja že 44. Juriš na Vršič. Kolesarji se bodo na 13,5 kilometra dolgo progo iz Kranjske Gore podali ob 11. uri. Letošnja izvedba Juriša na Vršič je vključena v okvir OMR Kolesarske zveze Slovenije – vzpon. Prijavite se lahko tudi še na dan tekmovanja. Zaradi prireditve bo med 10.30 in 13.30 popolna zapora ceste iz Kranjske Gore na Vršič.

Jubilejni tek na planiško letalnico

Rateče – Red Bull 400 Planica letos praznuje 10 let. Z najtežjimi 400 metri na svetu se bodo udeleženci spopadli jutri, 2. septembra, ko bodo tekli na Letalnico bratov Gorišek v Planici. Predtekmovanje se bo začelo ob 12. uri, finali pa od 15.10 dalje.

Prvi vrhunec liga prvakinj

Odbojkarice kamniškega Calcita Volleyja se na novo sezono pripravljajo pod vodstvom Bruna Najdiča.

MAJA BERTONCELJ

Kamnik – Sredi avgusta je priprave na novo sezono začela moška ekipa odbojkarjev Calcita Volleyja iz Kamnika. Prvi trening so varovanci Radovana Kašiča namenili obnovi poplavljenega Območja 70 v Kamniku.

Nekaj dni kasneje pa se je zbrala še ženska ekipa, aktualne štirikratne zaporedne državne prvakinje. Prve dni so trenirale pod vodstvom kondicijskega trenerja Gregorja Sobočana, nato pa je vaje v svoje roke vzel Bruno Najdič, ki bo v novi sezoni vodil Kamničanke. Trenirajo v okrnjeni zasedbi. Začetek sezone bo zanje poseben, saj se bodo slovenske reprezentantke ekipe pridružile šele po olimpijskih kvalifikacijah, tako da jih v pripravljalnem obdobju ne bo. Z izjemo Sare Najdič so vse že lani igrale za Calcit Volley. »Tako ko so v reprezentanci, pomeni, da imajo svojo kakovost, in s te strani ne bo nobenih težav. Zagotovo se bodo vrstile v dobri telesni pripravljenosti, prav tako se ne bojim

Odbojkarice kamniškega Calcita Volleyja trenirajo v okrnjeni zasedbi. Slovenske reprezentantke se bodo ekipe pridružile šele po olimpijskih kvalifikacijah. / Foto: Klemen Brumec

glede uigranosti. Nekoliko me skrbi le, da bodo potrebovale nekaj časa za regeneracijo. Prva tekma v državnem prvenstvu nas čaka 7. oktobra in takrat bomo že morali biti v optimalni formi, da bomo v vseh tekmovanjih, v katerih bomo nastopali, prikazali čim boljše igranje,« pravi izkušeni trener Bruno Najdič.

Odbojkarice Calcita Volleyja ob obeh domačih tekmovanjih čakata še srednjeevropska liga in liga prvakinj. V Mevzi bo letos šest ekip: Calcit Volley, Nova KBM Branik, Mladost Zagreb, avstrijski Linz, ki je tako kot madžarska Bekescsaba, lanskeletna zmagovalka, igral že lani. Tudi letos

bo turnirski sistem tekmovanja, najboljše štiri ekipe po rednem delu pa čaka še končnica. Prvi vrhunec sezone bo v oktobru, ko se bo začela liga prvakinj. Kamničanke bodo v skupini C, njihovi nasprotniki pa bodo turški Fenerbahçe, poljski Łódź in nemški Potsdam. Domače tekme bodo igrale v ljubljanski dvorani Tivoli.

Martin Eržen do drugega mesta

MAJA BERTONCELJ

Šenčur – Kolesarji so v soboto tekmovali na 23. izvedbi Velike nagrade Šenčurja – Memorialu Bojana Udoviča.

Celodnevno dogajanje se je začelo z dirko amaterskih kolesarjev, sledile so dirke mlajših kategorij na končni cilj, v kriteriju pa so se pomerile starejše kategorije. Vrhunec dneva je bil nastop v članski konkurenci. Največ točk je zbral Mihael Štajnar (Meblojogi – PRO Concrete).

Drugi je bil Škofjeločan Martin Eržen (KK Kranj), tretji pa Anže Skok (Ljubljana Gusto Santic). Kranjska ekipa je dvojno zmago slavila med starejšimi mladinci. Jaka Marolt je zmagal pred Janom Lešnikom. Kolesarji KK Kranj so bili na stopničkih še pri dečkih A (3. Rok Bajželj), dečkih B (3. Marcel Hafner) in tudi pri dečkih C (2. Urban Hren).

Dirka je potekala v organizaciji Kolesarskega društva Šenčur.

Šenčur je bil v soboto v znamenju kolesarstva – v spomin na Bojana Udoviča. / Foto: Primož Pičulin

Visoka zmaga nogometašev Triglava

Kranj – Nogometaši Triglava Kranj so v sredo na tekmi 2. kroga gostili Dravinjo. Dosegli so novo visoko zmago. Boljši so bili kar 6 : 1. Štirikrat je zadel Oliver Kregar, po enkrat pa Veron Šalja in Kristian Dakič. V 6. krogu bodo v nedeljo znova igrali doma, nasprotnik pa bo ekipa Kety Emmi & Impol Bistrica, drugouvrščena ekipa na lestvici. Kranjčani so na 5. mestu. Tekma se bo začela ob 16.30. V Prvi ligi Telemach bodo Domžale v 7. krogu jutri gostile Koper (začetek tekme ob 17.30), Kalcer Radomlje bo v nedeljo gostoval pri Rogški.

Nočni tek po ulicah Kranja

Kranj – Klub študentov Kranj jutri, 2. septembra, organizira Nočni tek po ulicah Kranja. Start bo ob 21. uri, udeleženci se bodo podali na progo, dolgo pet ali deset kilometrov. Tek poteka po ulicah starega mestnega jedra v 2,5-kilometrskih krogih. Startnine letos ni. Prijave so možne tudi še na dan dogodka od 19. do 20. ure na Glavnem trgu v Kranju.

Dvodnevni rekreativni kolesarski praznik

Kranj – Ta konec tedna bo v Kranju potekal L'Etape Slovenia. To je uradni dogodek za amaterske kolesarje iz serije dogodkov Tour de France v Sloveniji, ki potekajo po celem svetu. Gostitelj dvodnevnega rekreativnega kolesarskega praznika je Mestna občina Kranj skupaj z Zavodom za turizem in kulturo Kranj. Začel se bo jutri. Glavnina dogajanja bo na Slovenskem trgu med 14. in 19. uro. Ob 14. uri bo odprtje vasi L'Etape Slovenia, ob 15. uri kolesarska preizkušnja za otroke, ob 16.10 pa družinsko kolesarjenje na 12,5 kilometra. Vrhunec bo v nedeljo, ko bo ob 9. uri start dirke L'Etape Slovenia. Med 8. in 18. uro bo po trasi dirke delna ali popolna zapora. Zaradi ujme je delno spremenjena tako krajša različica (68 kilometrov) kot tudi daljša (136 kilometrov). Slednja bo sestavljena iz dveh krogov krajše. Start bo v Kranju, pot pa bodo kolesarji nadaljevali ob Savi proti Besnici, mimo Podblice, rojstnega kraja ambasadorja dirke Mateja Mohoriča, skozi Jamnik, Kropo in Kovor do Golnika in Bašlja ter skozi Predoslje nazaj v Kranj.

Za našo veliko mizarsko delavnico v Čajni (A 9611 Nötsch im Gailtal) iščemo:

ELEKTRIČARJA V OBRATU (M/Ž)
za vzdrževalna dela, servisiranje, odpravljanje napak, optimizacijo proizvodnih naprav in infrastrukture;

MIZARJA (M/Ž)
za končno obdelavo in nadzor kakovosti visoko-kakovostnih izdelkov iz lesa, zagotavljanje kakovosti in izboljšanje delovnih procesov.

Če imate zaključeno poklicno izobraževanje in izkušnje v svoji stroki, govorite nemško, imate opravljeno usposabljanje za delo z viličarjem (ni pogoj) in ste pripravljeni delati v izmenah in ob koncih tedna, se obrnite na Janeza Grilca na telefonsko številko 0043 67 604 601 702. Veselimo se vašega klica.

Investicija v krožno gospodarstvo

V okviru SRIP – Krožno gospodarstvo so ta teden v podjetju Helios TBLUS v Preski predstavili pilotni reaktor, ki omogoča lažji prenos izdelkov z razvojnega na industrijski nivo.

ALEŠ SENOŽETNIK

Medvode – Strateško razvojno-inovacijsko partnerstvo (SRIP) – Krožno gospodarstvo predstavlja povezavo slovenskega gospodarstva, izobraževalno-raz-

bo letos potekala med 6. in 8. septembrom v Portorožu.

Za lažji prenos na industrijsko raven

Eden najpomembnejših dosežkov partnerstva pa je tudi vzpostavitev pilotnega

pilotna reaktorja jim omogočata sintezo umetnih smol v količinah, ki so dovolj velike, da zagotovijo ponovljivost parametrov tudi na proizvodni ravni.

»S tem zagotovimo večjo avtomatizacijo in izključi-

Predstavitve pilotnega reaktorskega sistema v podjetju Helios TBLUS / Foto: Aleš Senočetnik

iskovalnih in razvojnih institucij, nevladnih organizacij in drugih deležnikov, ki si prizadevajo za prehod v konkurenčno in odgovorno zeleno prihodnost. Po besedah mag. Aleksandre Podgornik s Štajerske gospodarske zbornice, ki je tudi upravljavka projekta, brez povezovanja vseh različnih skupin in tudi strateške usmeritve države prehod v krožno gospodarstvo in zeleno prihodnost ne bo možen. S tem se strinja tudi predsednik programskega sveta SRIP – Krožno gospodarstvo dr. Zdravko Kravanja z mariborske Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo, ki je prav tako članica partnerstva. »Svet spreminjamo v smetišče, namesto da bi odpadke ponovno uporabili,« pravi Kravanja, ki meni, da bi veliko težav današnjega sveta lahko razrešili v okviru koncepta krožnega gospodarstva.

V sedmih letih delovanja SRIP – Krožno gospodarstvo so organizirali že več kot petdeset izobraževalnih dogodkov na področju krožnega gospodarstva, prav tako pa vsako leto prireja-jo tudi mednarodno konferenco v sodelovanju z mariborsko Fakulteto za kemijo in kemijsko tehnologijo, ki

reaktorskega sistema za inovativno predelavo biomase v biomateriale, ki so ga namestili na lokaciji podjetja Helios TBLUS v Preski in bo v prihodnje namenjen tudi drugim članom partnerstva. Poleg tega potencialno predstavlja tudi dopolnitev in razvojno podporo izgradnji biorafinerije v Sloveniji, ki je bila že v času ustanovitve partnerstva o prepoznana kot strateškega pomena za pospešitev prehoda države v krožno gospodarstvo.

Kot je povedal eden od direktorjev družbe, dr. Peter Venturini, jim sodelovanje v partnerstvu omogoča, da znanja razvijajo hitreje in na trg prihajajo pred konkurenco. Pomemben prispevek k temu prinaša tudi novi reaktorski sistem, ki omogoča lažji prenos razvoja izdelkov z laboratorijskega nivoja v proizvodnjo. »Gre za testiranje izdelkov oz. inovativnih idej na večjem nivoju, ki pokaže, ali je mogoče tehnologijo izpeljati na industrijski ravni, kakšni parametri so za to potrebni in kako je treba usmerjati proizvodnjo, da to lahko izpeljemo,« je povedal Venturini.

Delovanje reaktorja je podrobneje predstavil vodja laboratorija za umetne smole dr. Peter Perdih. Dva

mo možnost človeške napa-ke, kar nam omogoča bolj-šo kvaliteto in prodajo smole najzahtevnejšim kupcem,« je povedal Venturini. Po besedah direktorja mag. Romana Pirnata sicer zagotavljajo proizvodnjo med 2000 in 2500 ton umetnih smol mesečno, njihova najpomembnejša izvozna trga pa sta Nemčija in Italija.

Za okolju prijaznejše tehnologije

Smole so ključni gradnik premazov in definirajo tudi njihove lastnosti. V Heliosu TBLUS pa izdelujejo tudi smole, ki jih vgrajujejo v kompozitne materiale. Med primeri so elementi za vetrne elektrarne, s čimer prispevajo k večji uporabi obnovljivih virov energije, ali za vozila, ki nadomeščajo kovine, s čimer zmanjšujejo težo vozila in s tem tudi porabo goriv. V družbi sicer uporabljajo obnovljive vire surovin, za kar so pridobili tudi mednarodni certifikat ISCC Plus.

Investicija Štajerske gospodarske zbornice v napravo je znašala okoli 244 tisoč evrov, pri čemer se nadejajo tudi 50-odstotnega sofinanciranja države in EU, ureditev prostora in opreme pa je družbo Helios TBLUS stala še dodatnih 150 tisoč evrov.

Previdno z digitalnimi potrdili

Ljubljana – Banka Slovenije in ministrstvo za digitalno preobrazbo opozarjata na neustrezne prakse ene izmed kreditnih institucij, ki je imetnike kvalificiranih potrdil za elektronski podpis nape-ljevala k nevarni in protizakoni-ti uporabi. Na Banki Slove-nije tako opozarjajo, naj bodo uporabniki pozorni na varno hrambo kvalificiranih potrdil za elektronski podpis, zlasti da je dostop do elektronskih medijev, na katerih hranijo kvalificirana potrdila za elek-tronski podpis, strogo ome-jen in da kvalificiranih potrdil za elektronski podpis ne posredujejo drugim osebam.

Zbirajo predloge

Ljubljana – Banka Slovenije tudi letos zbira predloge za zaznamovanje pomembnih dogodkov na priložnostnih kovancih, in sicer od vklju-čno leta 2025 naprej. Z izdajo priložnostnih kovancev namreč vsako leto zaznamujejo dogodke ali obletnice, ki so pomembne za Slovenijo ali imajo širši mednarodni pomen. Pobude s kratko uteme-ljitvijo pričakujejo do konca septembra po elektronski ali navadni pošti.

DOBRO JE VEDETI

Denar na varčevalnem računu je bolj varen

CVETO ZAPLOTNIK

Potrošniki imajo poleg osebnega računa, na katerega dobivajo plačo, pokojni-no in druge prejeme, lahko tudi varčevalni račun, na ka-terega si nakazujejo denar, ki ga ne potrebujejo za sprotno porabo.

Varčevalni računi je za komitente brezplačen. Nekate-re banke in hranilnice denar na njem tudi malenkostno obrestujejo, vendar pa obre-sti niso glavni razlog za pre-nos denarja z osebnega na varčevalni račun. »Denar na varčevalnem računu je bolj varen pred našo porabo, saj vemo, da je namenjen nepri-čakovanim izdatkom oziro-ma da varčujemo za dose-go določenega cilja,« poja-snjujejo v Zvezi potrošnikov Slovenije in dodajajo: »Prvi in izjemno pomemben fi-nančni cilj je zlata rezerva. To je denar, ki nam bo pri-šel prav v hudih časih, ko pri-de do večjih nepričakovanih izdatkov – ko se nam doma

kaj pokvari ali še posebej, če začasno izgubimo zapo-slitev oziroma redni priho-dek. Prav zato naj bi zlata re-zerva predstavljala od tri do dvanajst odstotkov meseč-nih stroškov.«

V zvezi potrošnikov opo-zarjajo, da vezava denarja (depozit) ni primerna za zla-to rezervo, saj morajo komi-tenti v tem primeru za dvig denarja čakati več mesecev ali celo več let ali morajo za predčasni dvig banki plačati »kazen«; nekatere pa preki-nitve vezave niti ne dovolijo. Varčevalni račun, za razliko od vezave denarja, omogoča komitentom, da jim je denar vedno in takoj na voljo.

Denar na varčevalnem ra-čunu je manj izpostavljen spletnim zlorabam kot na osebnem računu, vendar tudi tam ni povsem varen. Goljufi, ki so vdrlji v komi-tentovo spletno banko, lah-ko denar z varčevalnega ra-čuna prenesejo na osebni ra-čun, s katerega pa ga potlej lahko nakažejo kamorkoli.

Nezgodno zavarovanje
Pazi name

Kjer vi vidite likalno desko, otroci vidijo desko za surfanje.

Ob sklenitvi zavarovanja prejmete **darilo:** brezplačen dostop do digitalne knjižnice Mladinska knjiga PLUS za šolsko leto 2023/2024.

triglav

Vse bo v redu.
triglav.si

Prvi posredovalci jutri na Jezerskem

SIMON ŠUBIC

Jezersko – Pri Planšarskem jezeru na Jezerskem bo jutri že 6. srečanje prvih posredovalcev. Dogodek bo potekal čez cel dan (od 8. ure naprej), organizatorji pa vabijo občane, da si ga ogledajo. Obisk je brezplačen.

Na letošnjem srečanju se bo v znanju nujenja prve pomoči pomerilo dvajset ekip prvih posredovalcev iz cele Slovenije v desetih različnih scenarijih. Tekmovalci bodo postavljeni pred izzive, ki so zasnovani tako, da so čim bolj podobni realnim situacijam, s katerimi se lahko srečajo na terenu.

Ob 13. uri bo za vse obiskovalce na voljo prikazna vaja, na kateri bodo sodelovali Reševalna postaja UKC Ljubljana, Gasilsko-reševalna služba Kranj, Prosto-voljno gasilsko društvo Jezersko, Policijska postaja Kranj, Gorska reševalna služba Jezersko v sodelovanju s helikopterjem Slovenske vojske. Obiskovalci si bodo lahko ogledali tudi intervencijska vozila in se učili temeljnih postopkov oživljanja za vse obiskovalce, možno bo tudi brezplačno jahanje konj. Gosta dogodka bosta Vid Valič in Sašo Stare, zato smeja najbrž ne bo manjkalo.

Srečanje prvih posredovalcev je tudi lani potekalo na Jezerskem. / Foto: Simon Šubic

Porast prijav na SI-CERT

SIMON ŠUBIC

Kranj – Nacionalni odzivni center za kibernetko varnost SI-CERT je v prvi polovici leta obravnaval 3477 prijav, kar za 4,57 odstotka več kot v enakem lanskem obdobju. Na podlagi teh prijav so odprli 1191 incidentov, v 711 primerih pa je prijava obdelala prvolinijska pomoč. V povprečju so vsak teden odgovorili na 134 prijav. Kot so razložili, so po številu incidentov največji izziv goljufije in phishing napadi, vendar pa je lahko zgolj številčni pogled zavajajoč. Pri velikem številu goljufij gre namreč za sorazmerno nezahtevne primere, kot so na primer izmišljene grožnje o kazenskem pregonu neposredno kar od direktorja policije. Po drugi strani je obravnava ranljivosti

predstavljala samo odstotek primerov, a obravnava teh zahteva veliko več truda na strani SI-CERT – od preučitve tehničnih podrobnosti ranljivosti, možnih scenarijev izkoriščanja, ocene stopnje resnosti ranljivosti, identifikacijo prizadetih ustanov v Sloveniji ter njihovo obveščanje.

Vseeno phishing zahteva resno pozornost tudi v letu 2023, dodajajo v SI-CERT, kjer pripravljajo prilagoditev procesov obravnave teh incidentov. Cilj je vsaj skrajšati čas od prijave do zaprtja phishing spletnega mesta, mor-da pa še kaj več, sporočajo. Pri naraščanju prijav spletnih goljufij pa na SI-CERT ugotavljajo, da je zanj verjetno vsaj v neki meri odgovoren tudi program ozaveščanja Varni na internetu, ki ga izvajajo od leta 2011.

V križišču izsilila prednost

Lahovče – Kranjski policisti so v torek zvečer obravnavali prometno nesrečo v Lahovčah. Kot so ugotovili, je okoli 19:30 19-letna voznica v križišču izsilila prednost drugemu vozniku in trčila v njegov avtomobil. Voznik se je v nesreči poškodoval in so ga z reševalnim vozilom odpeljali v zdravstveno ustanovo.

Poplavljaljo objekte, sprožili so se novi plazovi

Ob intenzivnih padavinah v začetku tedna so gasilci prečrpavali vodo iz poplavljenih objektov, nameščali protipoplavne vreče, odstranjevali podrto drevje, s ponjavami prekrivali plazišča in čistili zamašene cestne propuste.

SIMON ŠUBIC

Škofja Loka – Ob zadnjih intenzivnih padavinah, ki so Slovenijo zajele v ponedeljek in torek, so v Regijskem centru za obveščanje Kranj zabeležili okoli 150 dogodkov, je sporočil Klemen Šmid, poveljnik Civilne zaščite za Gorenjsko. Na delu so bili gasilci in druge službe, ki so predvsem prečrpavali vodo iz poplavljenih objektov, ob ogrožene objekte nameščali protipoplavne vreče, odstranjevali so podrto drevje, s ponjavami prekrivali plazišča ter očistili več zaradi hudourniških nanosov zamašenih cestnih propustov. Ponekod so nanosi peska in kamenja ter podrto drevje ovirali promet, poplavljeni so bili nekateri podvozi. Dva plazova sta ogrožala objekte na Šenturški Gori in v Sv. Barbari. Razmere so se umirile po 21. uri.

Na Gorenjskem so po Šmidovih besedah narasle predvsem Sora, Poljanska in Selška Sora ter Sava v zgornjem toku, povišan pritok je imela tudi Tržiška

Gasilci so se v ponedeljek trudili pred meteorno vodo zaščititi tudi šolske objekte, ki jih bodo danes znova napolnili učenci. Na sliki: meteorna voda je ogrožala tudi OŠ Šenčur.

/ Foto: Gorazd Kavčič

Bistrica. Posledično so imeli največ težav s poplavljanjem zalednih voda, meteornih voda in tudi podtalnice na istih območjih kot v poplavih v začetku avgusta, tj. v občinah Žiri, Gorenja vas - Poljane in Škofja Loka, več intervencij je bilo tudi na območju mestne občine Kranj,

Tržiča, Šenčurja, Cerkelj in Jesenic. Na naštetih območjih so predvsem črpali vodo iz poplavljenih stanovanjskih in drugih objektov. »Evakuacija ni bila nikjer odredjena, so se pa nekateri občani iz strahu, ki je zdaj prisoten pri ljudeh, preventivno sami izselili iz svojih

objektov, še posebno tam, kjer imajo plazove iz začetka avgusta. Sprožilo se je tudi nekaj novih plazov, kljub skupnim naporom gasilcev in drugih služb pa se je razširilo tudi nekaj starih plazov,« je razložil Šmid. O posredovanjih gasilcev so poročali tudi iz Medvod in Kamnika.

V prometu previdni vse dni v letu

Avto-moto zveza Slovenije (AMZS) je osmo leto zapored s kampanjo Še 365 dni opozorila na skrb za najmlajše udeležence v prometu. Z njo sporoča, da morajo biti vozniki na otroke v prometu pozorni vse dni v letu, ne le ob začetku novega šolskega leta.

MAŠA LIKOSAR

Šenčur – V sodelovanju z lokalnimi avto-moto društvi (AMD) je preventivna akcija Še 365 dni! potekala tudi v več gorenjskih krajih. Mimoidoče in voznike so spomnili, da se počitnice zaključujejo in da se otoci vračajo na šolske poti. Obraz kampanje sta maskoti Anja in Marko, ki bosta do vključno 1. septembra obiskala 31 slovenskih krajev in s posebnimi tablamami sporočala, čez koliko dni se znova začne pouk. Na prvi šolski dan bosta s sloganom Še 365 dni! pozvala, da moramo biti na otroke v prometu pozorni vse leto, in ne le nekaj prvih septembrskih dni.

Na Gorenjskem so se kampanji pridružili AMD Žiri, Tržič, Šenčur in Kamnik. Tri dni pred začetkom novega šolskega leta

Maskoti Anja in Marko sta bili prisotni v centru Šenčurja in ob šoli. / Foto: Primož Pižulin

sta se maskoti mudili v Šenčurju. »Akcija se izvaja v krajih z osnovnimi šolami, da bi voznike opozorili na začetek šolskega leta,« je pojasnila predsednica AMD Šenčur Slavka Weisseisen.

Šenčur je opisala kot tranzitno mesto z vedno večjim prometom. »Urejenih

šolskih poti, ki bi bile ločene od prometnih površin, ni. Vsi pešci in kolesarji so zato neposredno vključeni v promet, kar pomeni, da moramo biti vozniki še bolj pazljivi,« je dodala. Otrokom ob tem posredujejo sporočilo, da so v prometu med najbolj ranljivimi udeleženci in

da morajo skrbeti za lastno varnost. Kritične točke so predvsem tam, kjer prečkajo cesto. »Poleg poznavanja prometnih znakov morajo biti še posebej pozorni, ali so opaženi s strani voznikov. Staršem svetujemo, da otroke še pred začetkom pouka seznanijo s šolsko potjo, ki jo bodo dnevno prehodili,« je povedala in dodala, da prvošolce vsako leto opremijo z odsevnimi rutami in kresničkami ter jim ponudijo preventivno gradivo, namenjeno tako staršem kot otrokom.

V občini Šenčur dajejo velik poudarek ustreznim označbam na cestah in varnosti v prometu, a kljub temu Weisseisnova poudarja, da absolutne varnosti ni. »Zato je res pomembno, da smo v prometu previdni in pazljivi vse dni v letu,« je sklenila.

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLED

Vstopili v družino Gorniških vasi

Uradno listino, deklaracijo o vstopu KS Dovje - Mojstrana v družino Gorniških vasi, ki vključuje Dovje, Mojstrano, Belco in Zgornjo Radovno, sta v soboto, 26. avgusta, na srečanju krajanov v Aljaževem domu v Vratih podpisala kranjskogorska županja Henrika Zupan in podpredsednik Planinske zveze Slovenije Martin Šolar.

SUZANA P. KOVAČIČ

»Ponosna sem, da je Krajevna skupnost (KS) Dovje - Mojstrana prva članica Gorniških vasi v Julijskih Alpah in v Triglavskem narodnem parku (TNP). Za to je zaslužna celotna skupina projektnega tima z dolgoletnim vodjem Matjažem Podlipnikom na čelu in s koordinatorjem Gorniških vasi pri Planinski zvezi Slovenije (PZS), našim sokrajanom Mirom Erženom. Vsem se iskreno zahvaljujem za trud in vztrajnost,« je povedala županja Občine Kranjska Gora Henrika Zupan in poudarila tudi kriterije, ki so potrebni za vstop v družino Gorniških vasi. »To so naravna krajina, videz kraja v tipičnem arhitekturnem slogu, ohranjanje kulturna in naravna dediščina ter zavzetost lokalnega prebivalstva za ohranjanje narave, kulturne dediščine in okolja. Načelo Gorniških vasi je Manj je več in naša KS

Dovje - Mojstrana te potenciala ima ... Z vstopom v Gorniške vasi se naša pot šele začne. Ohraniti moramo to, kar imamo, nadgradimo pa to lahko samo s skrbnostjo. Skrbno in zelo natančno.«

Tretja slovenska članica Gorniških vasi

»Odločitev za Gorniške vasi pomeni odločitev za kakovost življenja po meri krajanov, ki za svoj prostor skrbijo, ga negujejo že stoletja in ga želijo tudi ohraniti za prihodnje rodove,« je poudarila predstavnica ministrstva za naravne vire in prostor ter vodja slovenske delegacije pri stalnem odboru Alpske konvencije Blanka Bartol. »Kraji, vključeni v KS Dovje - Mojstrana se tako pridružujejo alpskim krajem, ki so izbrali pot za svoj razvoj in blaginjo lokalnega prebivalstva. Utrjujejo jo na gorniški kulturi, ki vključuje spoštljiv odnos do gorske narave, prostora in lokalne

identitete. To je povsem v duhu Alpske konvencije, sporazuma, ki smo ga podpisale alpske države pred več kot tridesetimi leti.« Poleg Jezerskega in Luč je KS Dovje - Mojstrana tretja slovenska članica Gorniških vasi v družini 38 alpskih krajev.

Gorniške vasi tako na poseben način izpolnjujejo tudi cilje Alpske konvencije. »Projekt sam se je začel kot prikaz, kako uresničiti zaveze protokola Alpske konvencije o turizmu. Ampak ko pogledam to pobudo zdaj, vidim rastoče omrežje ljudi, skupnosti, ki s svojo predanostjo zagotavljajo, da jim vasi, ki jim sami pravijo dom, ki jih občutijo kot dom, lahko še naprej predstavljajo zelo kakovostno življenjsko okolje. Se pravi, ne večje, hitrejša, višja, ampak boljše, bližje, manjše in bolj mirno,« je poudarila generalna sekretarka Alpske konvencije Alenka Smerkolj.

Podpora tudi v težkih trenutkih

Skupnost Gorniških vasi pa ne pomeni samo sodelovanja na področju trajnostnega turizma, ampak tudi podporo v težkih trenutkih. »V hudi ujmi, ki je avgusta žal zajela večji del države, je bila med najbolj prizadetimi tudi vas Luče. Takoj se je skupnost Gorniških vasi odzvala in začela zbirati prostovoljne prispevke,« je dejala Smerkoljeva. »V imenu mednarodnega upravnega odbora Gorniških vasi se iskreno zahvaljujem vsem, ki so že donirali

Županja Henrika Zupan in podpredsednik PZS Martin Šolar ob slavnostnem podpisu listine / Foto: Gorazd Kavčič

pomoč ali pa jo še bodo. Ta nesreča nas je v mednarodnem odboru še bolj utrdila v prepričanju, da naslednje srečanje Gorniških vasi, ki je planirano v letu 2024,

smo Gorniške vasi solidarne tudi v težkih trenutkih,« pa je poudaril član mednarodnega upravnega odbora Gorniških vasi Miro Eržen.

Zakaj potrebujemo ta certifikat

Podpredsednik PZS Martin Šolar je bil tako kot njegovi predhodni govorci v besedah slikovit: »Srce mi igra, da lahko tukaj pod Triglavom, pod Triglavsko severno steno praznujemo.« Kot pa je tudi dejal: »Marsikdo se bo vprašal, zakaj potrebujemo vstop v mrežo Gorniških vasi ali pa v kakršnokoli drugo omrežje. Zakaj potrebujemo ta certifikat? Ta pristop je zahteven proces, predvsem pa je ogledalo tega, kaj in kako delamo. Kako delajo drugi

iz podobnih vasi v Alpah in predvsem ali lahko delamo bolje – in to je prednost biti v omrežju Gorniške vasi.« Kot je še dodal Šolar, je PZS na nek način prevzela skrb za delovanje Gorniških vasi v Sloveniji, podobno je tudi v drugih alpskih državah. »Poudarjen je bil ne samo trajnostni, sonaravni turizem, ampak tudi kvaliteten turizem. Gornišstvo na pravi način; in to je tisto, kar v teh krajih poznate več kot 130 let, kolikor je tudi stara PZS oz. Slovensko planinsko društvo. V izjemno veselje nam je, da ob Jezerskem in žal letos nesrečnim Lučam, ki pa si bodo opomogle, v družino vstopa tudi KS Dovje - Mojstrana, da so tudi Julijske Alpe vstopile v to mrežo.«

»Ta pristop je zahteven proces, predvsem pa je ogledalo tega, kaj in kako delamo. Kako delajo drugi iz podobnih vasi v Alpah in predvsem ali lahko delamo bolje – in to je prednost biti v omrežju Gorniške vasi,« je dejal Martin Šolar.

izvedemo v Lučah – z namenom, da podpremo te ljudi moralno in pokažemo, da

Zbrane je nagovoril tudi predsednik Sveta KS Dovje - Mojstrana Jernej Legat. / Foto: Gorazd Kavčič

Kultura

Nova sezona v Prešernovem gledališču, sezona intimnih zgodb Stran 14

Pogovor

Škot Ian Mitchell, novi častni občan občine Bohinj, oče festivala alpskega cvetja Stran 15

Zgodba

Zdravnica Tina Volčič iz Reteč je razpeta med Slovenijo in Zambijo. Stran 16

Od petka do petka

Predsednik Evropskega sveta Charles Michel je na BSF dejal, da bi Evropska unija in države Zahodnega Balkana morale biti do leta 2030 pripravljene na širitev.

/ Foto: Gorazd Kavčič

V Rdečem križu Slovenije in Slovenski karitas še naprej zbirajo finančno in materialno pomoč za prizadete na poplavljenih območjih.

/ Foto: Tina Dokl

V poplavnem mulju v Zgornji Mežiški dolini so našli presežene vrednosti potencialno strupenih snovi, predvsem svinca. Rezultati analiz za ostala poplavljen območja bodo znani prihodnji teden.

/ Foto: Primož Pičulin

Na letošnjem BSF slišali »blejsko zavezo«

SIMON ŠUBIC

Michel na BSF podal zavezo

Na Bledu se je v torek končal dvodnevni 18. Blejski strateški forum (BSF), ki je po besedah zunanje ministrice tanje Fajon presegel vsa pričakovanja. Pri tem je v ospredje postavila predvsem »blejsko zavezo« predsednika Evropskega sveta Charlesa Michela, da bi Evropska unija (EU) in države Zahodnega Balkana morale biti do leta 2030 »pripravljene na širitev«. Michelovo sporočilo je politično izjemno pomembno, saj je s tem prvič regiji podal časovnico za morebitno širitev, je po koncu BSF ocenila Fajonova. Tudi predstniki vlad balkanskih držav so na ponedeljkovi okrogli mizi pozdravili Michelovo napoved, a so tudi opozorili, da širitev EU poteka prepočasi. »Mi vemo, kaj hočemo, nisem pa prepričan, da vodstvo EU ve, kaj oni hočejo,« je tako dejal črnogorski premier Dritan Abazović. Po njegovem mnenju je leto 2030, ki ga je omenjal Michel, prepozno. Srbska premierka Ana Brnabić pa je približevanje EU opisala kot neskončen postopek, saj da ne glede na to, kaj storijo, nič ne zadostuje. Pri tem je spomnila na

izkušnjo Severne Makedonije, ki je zaradi grške blokade spremenila ime, zdaj pa se sooča z bolgarsko blokado. Po besedah hrvaškega premierja Andreja Plenkovića so v Zagrebu mnena, da je ideja, po kateri bi se celotna regija Zahodnega Balkana istočasno pridružila Uniji, napačna pot. Bruselj je zato pozval, naj sledi začrtanim kriterijem, bilateralnim težavam navkljub. BSF je imel letos tudi humanitarno noto zaradi nedavnih uničujočih poplav v Sloveniji. Tako je med drugim Švica Sloveniji namenila 200.000 švicarskih frankov in se ob tem zavezala, da je pripravljena ponuditi še dodatno pomoč kot država z znanjem, ki ga ima za področje sanacije poplav, je povedala Fajonova.

Rdeči križ in Karitas končala zbiranje vlog

Pri Rdečem križu Slovenije in Slovenski karitas so v ponedeljek končali zbiranje vlog prosilcev za pomoč po ujmah v drugi polovici julija in v začetku avgusta. Upravičencem iz naslova prve pomoči bodo po določenih kriterijih razdelili pol milijona evrov, iz naslova druge pomoči pa 5 milijonov evrov, ki jih je namenila vlada. Skupno so sicer zbrali in obdelali 3773 vlog. Rdeči križ je sicer do ponedeljka

zbral 2,7 milijona evrov finančnih sredstev. Da bi ljudem pomagali pri premagovanju najhujših stisk, so prejšnji teden med prebivalstvo na poplavljenih področjih že odposlali za 300 tisoč evrov vrednostnih kartic, enako jih bodo še v prihodnjem tednu. Do zdaj so razdelili tudi za več kot 300 tisoč evrov materialne pomoči. Slovenska karitas je do ponedeljka zjutraj prejela 1550 vlog, a število še ni dokončno. Na osnovi prejetih prošenj je 3104 prizadetim gospodinjstvom že pomagala v obliki vrednostnih bonov in nakazil na njihove transakcijske račune. Skupna vrednost finančne pomoči je znašala 1.238.000 evrov. Ta teden so sprostili še nadaljnjih 1,5 milijona evrov iz naslova zbranih donacij posameznikov, podjetij in ustanov za pomoč pri obnovi in nakupu najnujnejše opreme za najbolj prizadeta in socialno šibka gospodinjstva. Slovenska karitas je sicer do sedaj zbrala 4.363.252 evrov prispevkov posameznikov, podjetij in ustanov, kar je zanjo rekord obseg zbranih donacij.

V vzorcih naplavin težke kovine

Rezultati analize poplavnega mulja v Zgornji Mežiški dolini, ki so jo opravili na Institutu Jožef Stefan

(IJS), so pokazali presežene vrednosti potencialno strupenih snovi, predvsem svinca, so v sredo na novinarski konferenci sporočili pristojni. Po besedah Tee Zuliani z IJS so vzorčili naplavine, ki jih je pustila reka Meža med Črno na Koroškem in Dravogradom. V enajstih vzorcih naplavin so določili koncentracije potencialno strupenih elementov, med njimi cinka, kadmija in svinca, s katerim je Mežiška dolina zaradi rudarjenja že sicer obremenjena. V analizi so vse vrednosti presegle zgornje meje, določene v uredbi o emisijah strupenih snovi v okolje, je pojasnila Zulianijeva. Vzorčenje sedimenta, mulja in tal so izvedli tudi v drugih porečjih, kjer je prišlo do poplavljanja: ob Kamniški Bistrici, Sori, Gradaščici, Savi, Krki, Muri, Dravi in Savinji. Rezultate pričakujejo prihodnji teden. RTV Slovenija pa je ta teden poročala, da se na poplavljenih območjih pojavlja leptospiroza, ki jo prenašajo glodavci. Za njo je zbolelo vsaj devet oseb, ki so živeli ali čistili na poplavljenih območjih, nekateri so videli glodavce. Znaki bolezni so vročina, bolečine v mišicah, prebavne težave, podobno kot pri drugih boleznih. Simptomi se pojavijo od sedem do deset dni po okužbi.

Slovenci v zamejstvu (918)

Mladi ustvarjali v Šentjanžu

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Slovenska prosvetna zveza iz Celovca je pretekli teden v K&K centru v Šentjanžu/St. Johannu v Rožu gostila že 51. ustvarjalno kolonijo mladih, ki je najstarejša oblika čezmejnega povezovanja na Koroškem. Na njej se že nad pol stoletja zbirajo mladi iz Porabja na Madžarskem, Furlanije in Julijske krajine iz Italije, Koroške in iz Vuzenice iz Slovenije, stari od 10 do 14 let. Ustvarjalne kolonije so nekaj desetletij povezovale le Slovence na Koroškem in mlade iz Vuzenice, nato pa so se pridružili še vrstniki iz Madžarske in Italije. Program letošnje kolonije, ki jo je vodila Jasna Černjak, je bil raznolik, saj je poleg ustvarjalnega dela obsegal tudi zabavo in šport. Slovenska prosvetna zveza je v letošnji program vključila

grafično oblikovanje, likovno umetnost, modni dizajn in razstavno tehniko ter prvič tudi digitalno fotografijo. Svoje fotografsko znanje so udeleženci pokazali na razstavi, ki so jo na zadnji dan postavili v K&K centru. Želimo si, da bodo nova prijateljstva, ki so bila sklenjena te dni, ostala in da bi mladi še

naprej ostali veseli in ustvarjalni, je ob slovesu povedala Jasna Černjak. Za konec so mladi ustvarjalci skupaj z gosti zapeli znano Mežkovo uspešnico Siva pot ...

V Pliberk na Jormak

Danes, 1. septembra, se bo na travniku v Pliberku/Bleiburgu v Podjuni začel

tradicionalni sejem na travniku z imenom Jormak, ki je eden najstarejših in največjih sejmov na prostem v Avstriji. Prirejajo ga že od leta 1393. V štirih dneh, zaprti ga bodo v ponedeljek, 4. septembra, ga bo obiskalo blizu 150.000 ljudi iz Avstrije in sosednjih držav. Slovensko prosvetno društvo Edinost

iz Pliberka bo tudi letos postavilo slovenski šotor, imenovan Svaveja uta. V njem bodo vsak dan sejma številne prireditve: jutri ob 10. uri na primer mednarodno srečanje upokojencev. Uradno odpiranje se bo začelo jutri opoldne s slavnostno povorko do sejma in z njegovim odpiranjem ob 14. uri.

Udeleženci kolonije so za konec skupaj z gosti zapeli Mežkovo Sivo pot.

/ Foto: Jože Košnjek

Po svetu

Bodimo prijazni

Človek, ki je prvi odkril »eksoplanet«, planet zunaj našega osončja, nam svetuje, naj nehamo sanjati o preselitvi na druge svetove. Raje se potrudimo, da naredimo ta edini svet, ki ga imamo, bolj prijazen ...

MIHA NAGLIČ

Odkril planet 51 Pegasi b

»Če nas je astronomija česa naučila, potem je to to, kako zelo majhni smo in kako zelo zelo daleč je kar koli tam zunaj. Zato namесто napovedi o mestih na Luni ali Marsu raje porabljam energijo za to, da najprej zakrpamo našo Zemljo.« Tako je prepričan švicarski fizik Didier Queloz, ki je leta 2019 prejel Nobelovo nagrado za fiziko za »odkritje eksoplaneta, ki kroži okoli soncu podobne zvezde«. Odkril ga je že leta 1995, a je v svoje odkritje takrat verjel le on sam: »Bil sem kot Nezemljan med astrofiziki!« Kako pa je na njegovem znanstvenem področju danes? »Ko smo v 90. letih začeli raziskave, sem poznal vse ljudi na tem področju, bilo nas je kakih ducat, mogoče dva. Drugi nas tedaj niso jemali resno in tudi področje samo je bilo obsojeno na neuspeh. A ko smo začeli odkrivati eksoplanete, so nam sledili tudi drugi. V naslednjih letih smo tako odkrili dvanajst takih eksoplanetov. Tudi zanimanje javnosti je počasi rastlo. Še vedno pa je bilo treba zgraditi ustrezna orodja in pri tem so raziskovalci odkrili, da lahko za odkrivanje eksoplanetov

uporabimo tudi obstoječo infrastrukturo. Počasi je tako na področje vstopala nova generacija znanstvenikov. Razumeti namreč morate, da znanstveniki redko spremenijo svoje poglede in način raziskovanja. Znanost se ne razvija na podlagi spreminjajočih se pogledov obstoječih znanstvenikov, ampak na podlagi novih generacij, ki nadomestijo stare. Obstaja celo reklo, da se znanost dogaja na pokopališčih, saj potrebuješ za radikalno nove ideje nove obraze. In tako je bilo tudi na našem področju. Kozmologija je danes eno največjih področij v astrofiziki, na katerem dela več tisoč ljudi. Vpliva na nove vesoljske misije in izdelavo novih orodij za iskanje eksoplanetov. Področje še raste, saj raziskujemo probleme nastanka življenja, pri tem pa sodelujemo tudi z drugimi vedami, kot sta biologija in kemija. Lahko da bo vprašanje razvoja življenja v vesolju postalo celo posebna veda, ki bo večja od astrofizike.«

Biti neskončno radoveden

Kako pa je nanj osebeno vplivalo njegovo nenehno razmišljanje o življenju tam zunaj? Ga je spremenilo? »Zanimivo vprašanje. Mislim, da sem še

vedno enak, kot sem bil, ko sem se začel ukvarjati s fiziko. In sicer neskončno radoveden. To mi je še vedno glavna motivacija, skupaj s prepričanjem, da lahko na racionalen način razumemo svet, v katerem živimo, pa čeprav ta ni ravno tak, kot smo mislili. Sem pa skozi leta spoznal, da je izziv v odzivu javnosti in v dejstvu, da so naši možgani veliko bolj zapleteni, kot sem mislil. Vedno me je zanimalo, kako si ljudje znotraj skupine tako zelo utrujejo svoja prepričanja, da začnejo verjeti čudne stvari, na primer to, da je Zemlja ploščata. Obstajajo tudi drugi manj ekstremni primeri, na primer odpor do sprejemanja dejstev o covidu-19. Fascinirajo me težave nekaterih ljudi pri sprejemanju realnosti, saj spadam med tiste, ki mišljenje zlahka spremenimo na podlagi novih dejstev. Če nam je všeč ali ne, znanost poganja našo družbo. Sporočilo, ki ga želim dati ljudem, je, da je vse, kar počnejo, mogoče zaradi razumevanja elektromagnetizma, kvantne mehanike in preostalih področij fizike in kemije. Vsa oprema, ki jo uporabljate, je zgrajena na tej osnovi. To, da živimo dlje in da lahko zdravimo razne bolezni, je mogoče zaradi znanosti. Žal pa dosežkov znanosti ne

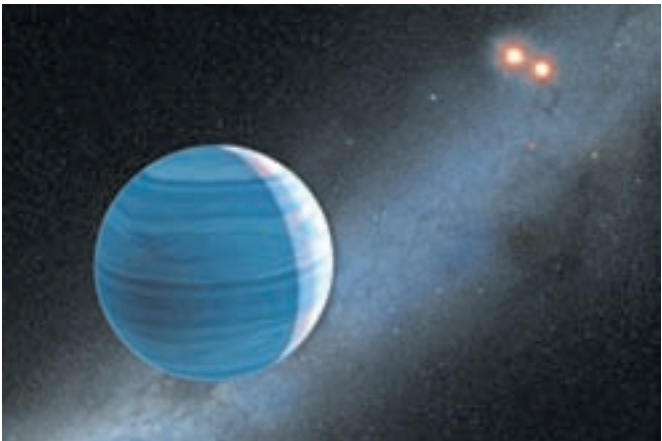
moremo v celoti nadzorovati. Nekatere države, kot je Kitajska, jo na primer uporabljajo za nadzorovanje svojih prebivalcev. Tudi termonuklearna moč oziroma 'božja uničevalna moč' je proizvod znanosti. Po drugi strani pa na podlagi znanosti lahko odkrijejo, ali imate raka. Tu lahko govorimo o principu jin-jang oziroma o raju in peklu. Sam poskušam razumeti, kje kot znanstvenik spadam v družbo, čeprav se zavedam, da bo po štirih milijardah let vsega konec, saj bo Sonce nehalo sijati. Čez milijarde let v vesolju ne bo več sonc, ampak le še črne luknje in nevtronske zvezde.«

Kaj je torej smisel vsega?

»Mislim, da to, da živimo skupaj in smo dobronameri. Zato uživajte v svojem življenju, bodite prijazni do vseh in zgradite svoje družbeno omrežje najbolje, kot znate. Drugače življenje ne bo imelo smisla, saj na koncu koncev res nima smisla. Čez milijon let se vas ne bo nihče spominjal. Zato bodite prijazni. To je edini dober razlog, da živite. Ne trudite se biti bogati, bodite le prijazni.« (Vir: intervju Maje Ratej z D. Quelozom na MMC RTV SLO) Dober nasvet, a kako to dopovedati največjim norcem, ki upravljajo naš planet?

Švicarski fizik Didier Queloz. Leta 2019 je prejel Nobelovo nagrado za fiziko za »odkritje eksoplaneta, ki kroži okoli soncu podobne zvezde«. / Foto: Wikipedija

Umetniška podoba eksoplaneta, ki dejansko obstaja in kroži okrog dveh zvezd v osončju OGLE-2007-BLG-349, to pa je od nas oddaljeno 8000 svetlobnih let. / Foto: Wikipedija

Pogled iz vesolja na evropski del našega planeta. Ga bomo zmogli obraniti pred poplavami, požari ... in pred nami samimi? / Foto: Wikipedija

Nove knjige (700)

Rupnikova linija

MIHA NAGLIČ

»Z razpadom Jugoslavije leta 1991 je utrjevanje hitro izginilo iz obrambnih načrtov držav naslednic in odgrnila se je tančica skrivnostnosti, ki je toliko let ležala nad Rupnikovo linijo. Leta 1995 je mag. Zvezdan Marković v svojem prelomnem diplomskem delu na temo iz vojaške zgodovine Vojska Kraljevine Jugoslavije in utrjevanje zahodne meje na Slovenskem 1937–1941 obravnaval utrjevanje na območju Slovenije. Leta 2001 in 2002 je Aleksander Jankovič-Potočnik kot eden prvih (če ne prvi) začel širši slovenski javnosti predstavljati Rupnikovo linijo s članki v Žirovskem občasniku, reviji Obramba in Vojnogodovinskem zborniku

in pričel s pionirskim raziskovanjem. Leta 2004 je izšlo še njegovo delo v knjižni obliki Rupnikova linija in Alpski zid, leta 2009 pa Rupnikova linija: odkrivanje utrd ob rapalski meji, v katerih se je posvetil utrjevanju obeh strani rapalske meje. Leta 2005 je Miloš Habrnal s sodelavci izdal delo Rupnikova črta in druge jugoslovanske utrdb iz obdobja 1926–1941. Avtor je kot eden največjih strokovnjakov za evropsko fortifikacijo svoje življenje posvetil proučevanju različnih utrd daleč izven meja svoje izvirne Češke. Delo obsega 366 strani visoko kvalitetnega tiska, neprecenljivo vrednost knjige predstavljajo njena vsebina, natančen opis in načrti, dragocene fotografije ... Avtor je vanjo vložil zelo veliko

svojega znanja, truda in denarja in predstavlja do takrat še neprikazan, zaokrožen in celovit opis Rupnikove linije po Jugoslaviji, neke vrste 'ultimativno' delo. Za razliko od celovitega pogleda na Rupnikovo linijo in zahodno fronto pa se s severno fronto, njenim namenom, nastan-

Aleš Zelenko, Rupnikova linija, Boj za severno fronto, Kulturni center Maribor, 2023, 388 strani

kom, gradnjo in bojih za njo do zdaj pri nas ni podrobneje ukvarjalo.« (str. 11) Dobili smo še tretje knjižno delo o Rupnikovi liniji. Dodana vrednost te knjige v primerjavi s prvima dvema (Jankovič-Potočnik, Habrnal) je v tem, da v utrdboslovno obravnavo pritegne tudi severni del te linije,

zato podnaslov Boj za severno fronto. Kot kaže bo obravnavala Aleša Zelenka tudi najbolj obsežna, saj naj bi temu zvezku sledila še dva. Podnaslov prvega se glasi: 1. knjiga: Nastanek in gradnja 1938–1940. Gornji odlomek pa sem izbral zato, ker se mi dobro zdi, da sem kot

urednik Žirovskega občasnika leta 2001 botroval objavi prvega članka o Rupnikovi liniji. Če si pred njim v Cobiss vtipkal besedi Rupnikova linija, si dobil o zadetkov. (Delo Z. Markovića ni bilo natisnjeno.) Alešu Zelenku čestitam in upam, da ta ambiciozni projekt tudi dokonča.

Sezona intimnih zgodb

Nova sezona v Prešernovem gledališču prinaša pet premier. Usmeritev v intimne zgodbe in notranje svetove v zoperstavljanju družbenemu in političnemu.

IGOR KAVČIČ

Predstavitve novega repertoarja je v Prešernovem gledališču vsakokrat znova tisti dan v letu, ko režiserke in režiserji uprizoritev, ki jih bomo gledali v aktualni gledališki sezoni, dodatno razkrijejo svoje načrte in s tem še nekoliko začinijo pričakovanja, ki nato ponovno nabreknejo tik pred posamezno premiero. Repertoar so v Prešernovem gledališču kot običajno objavili ob koncu sezone in že pred poltjem zvesto občinstvo povabili k vpisovanju abonmajev. Da so imena režiserjev in naslovi besedil, ki bodo v novi sezoni uprizorjena na kranjskem odru, prvi znanilec še ene odlične sezone, pove že dober dosedanji vpis, katerega jesenski del se bo začel v ponedeljek in bo potekal do 15. septembra.

V Prešernovem gledališču so se v znak solidarnosti odločili, da bodo prebivalcem z območij, ki so jih prizadele poplave, ponudili brezplačno vstopnico za katerokoli od predstav Prešernovega gledališča v prihajajoči sezoni.

»V prejšnji sezoni smo obiskovalkam in obiskovalcem ponudili raznolike, pogosto zahtevne predstave, ki se niso ognile težkim temam in so se soočale z izživimi sodobnosti. Glavne nagrade in uvrstitve na festivale so nam zgolj potrdile, kar nam z odzivi na vsaki ponovitvi izkazujejo gledalci,« je na torkovi predstavitvi v Stolpu Škrlovec povedal direktor in umetniški vodja Prešernovega gledališča Jure Novak in nadaljeval, da je tudi program prihodnje sezone sestavljal s posebno občutljivostjo na družbene razmere, za čas, v katerem smo: »Tudi za sezono 2023/2024 smo pripravili najboljše kombinacije odličnih predlog, vrhunskih

režiserk in režiserjev pa seveda zasedbe naših izjemnih igralk in igralcev ter izbranih gostov.«

Če gre govoriti o rdeči niti repertoarja, bo šlo predvsem za zoperstavljanje osebnega družbenemu. V primerjavi s prejšnjo sezono bo v letošnji namreč večji poudarek na intimnih zgodbah, na notranjih svetovih posameznikov, ki pa hkrati odražajo tudi našo družbeno odgovornost, s katero se kot skupnost moramo ukvarjati.

O svetu Hamletov

Novo sezono bodo septembra odprli z avtorskim projektom Zadnji Hamlet v režiji Lee Kukovičič, uprizoritvijo, ki je nastala v koprodukciji Prešernovega gledališča Kranj in zavoda Bunker. O njem je v odsotnosti režiserke spregovorila Alma R. Selimović. »Zadnji

Hamlet je zadnji del trilogije Ko moški jočejo. Uvedel jo je simpozij Ko moški jočejo, se svet ustavi, njeno nadaljevanje so bile 'jokalne intervencije' na letošnjem Tednu slovenske drame z naslovom Zadnji Hamlet, predigra.« Ekipa ustvarjalcev v trilogiji raziskuje, kako z obravnavo moške čustvenosti, katere simbol so moške solze, razgraditi patriarhat. Eden od simbolov moškega čustvovanja je tudi Hamlet, saj ta lik velja za prvega modernega moškega in je še vedno arhetip. Je moški, ki je ujet v svoje lastne težave in ki se počuti kot središče sveta. Shakespearov Hamlet je tudi eno izmed najbolj uprizarjenih besedil v zgodovini gledališča, a vrednostni

Predstavili so novo sezono v Prešernovem gledališču: (od leve) pomočnik direktorja Rok Bozovičar, direktor Mestnega gledališča Ptuj Peter Srpič, režiserki Ivana Djilas in Mojca Madon, direktorica Zavoda Bunker Alma R. Selimović ter režiserja Jernej Lorenci in Jure Novak. / Foto: Igor Kavčič

svet Hamleta ni vrednostni sistem, h kateremu stremimo danes, čeprav je svet še vedno poln takih moških. Premiera bo 14. septembra v Ljubljani, 20. septembra sledi kranjska premiera.

Tri ženske v žrelu življenja

Že v oktobru sledi druga letošnja premiera, črna komedija Wernerja Schwaba Predsednice, v katerih avtor v duhovitih in iskrivih dialogih mojstrsko razgrinja banalno in na krščanskih stereotipih temelječo plat družbe. Za direktorja in umetniškega vodjo Jureta Novaka bo to prva uprizoritev, ki jo bo režiral v Prešernovem gledališču. »Besedilo me fascinira že nekaj let. Tri zrele ženske z družbenega roba odprejo večna vprašanja: kam nas vodi soočenje s čedalje kompleksnejšim svetom, ki nas obkroža, kam se zatekamo po uteho, o čem sanjamo, medtem ko stvarstvo drvi naprej? V zgodbi protagonistke s sočnim Schwabovim jezikom presegajo lastne meje in fantazije in

že od nastanka navdušujejo in škandalizirajo gledalce po vsem svetu,« je povedal Novak; da gre za tri zelo zahtevne ženske vloge, v katerih navdušujejo tri članice domačega ansambla.

Pripoved za starše in otroke

»Že dvajset let naokrog hodim z dramatisacijo knjige Salmana Rushdieja Harun in morje zgodb. Po romanu Satanski stih leta 1988 in fatvi avtor dve leti ni pisal. Rushdie je potem roman – pravljico napisal za svojega sina, in sicer v času, ko je bil od njega ločen zaradi varnosti. Uspeli so ga obvarovati do napada pred letom dni,« pojasni režiserka Ivana Djilas in dodaja, da je predstava osredotočena na to, da je avtor napisal zgodbo o pripovedovanju in o tem, od kod izhajajo govor in zgodbe in kaj se zgodi, če zmaga tišina.

Pove, da je gledališče tisto, ki mora pripovedovati zgodbe. »Prav je, da je gledališče angažirano, ampak včasih se vprašam, ali je nujno, da nekdo kriči name z odra, saj jaz mislim enako. Harun in morje zgodb je način, kako drugače zapakirati aktualne politične teme, da se ljudje ne čutijo ogrožene,« pove režiserka, ki bo s postavitvijo – kot pravi – družinske pravljice za odrasle nagovorila kar najširše občinstvo – od otrok do njihovih staršev. V drugi polovici januarja.

Človek, narava in kapitalizem

Pomladi bo 54. Teden slovenske drame odprla četrta premiera v sezoni, in sicer uprizoritev slovenske literarne klasike Lovra Kuharja

- Prežihovega Voranca Boj na požiralniku v režiji Jerneja Lorencija. Kot je slednji povedal, gre za ikonično besedilo, a vendarle zgolj vinjeto v primerjavi s pisateljevo epsko življenjsko zgodbo. »Po tem, ko je pisatelj na Dunaju napisal besedilo in ga poslal uredniku Ferdu Kozaku, mu je ta črtal dele zgodbe, ki so vključevali slovensko in slovansko mitologijo. Ostalo je tisto, kar je suho, trdo, neizprosno in brez svetlobe.« Družina Dihurjev gre od poraza do poraza, trudi se izbojevati bitko z naravo, kapitalom, cerkvijo, ta pa je že vnaprej obsojena na propad. Lorencija znotraj tega boja fascinirata predvsem telesnost in neizmerena volja duha. Predstava nastaja v sodelovanju z Mestnim gledališčem Ptuj.

Poskus svobode v majhnem mestu

Zadnjo premiero sezone načrtujejo za junij 2024, zato bo v abonmajsko ponudbo uvrščena v naslednji sezoni. Uprizorili bodo dramski tekst Kot vsa svobodna dekleta, v katerem sodobna bosanska dramatičarka Tanja Šljivar spregovori o poskusu svobode v majhnem mestu. Besedilo bo režirala režiserka mlajše generacije Mojca Madon. Zgodba temelji na članku iz rumenega tiska o resničnem dogodku, ko se sedem najstnic s šolske ekskurzije vrne nosečih.

»Avtorica besedila je v središče zgodbe postavila deklice in v vrsti fiktivnih monologov vsaki od njih dala prostor, da spregovori, da dobi svoj glas. Združene v poskusu svobode v majhnem mestu, kot avtorica

podnaslovi dramo, razkrivajo okoliščine dogodka in premišljajo o njegovih posledicah. Jasno je, da njihovi narasli trebuh določajo prihodnost. Ali pač ne? Avtorica svojih protagonistk ne pusti v brezup,« pove režiserka in doda, da se veseli dela s sedmimi igralkami in njihovega pogleda na situacijo v zgodbi, saj gre seveda za odrasle ženske v različnih življenjskih obdobjih.

Še tri predstave po izbiri

V letošnjo redno abonmajsko ponudbo so v Prešernovem gledališču umestili še tri navdihujoče gostujoče izbirne uprizoritve. Predstave z bolj intimnimi odrskimi postavitvami spregovorijo o pomembnih temah, ki krojijo sodobno izkušnjo sveta. Abonenti si bodo lahko ogledali medgeneracijski dialog o naključnem srečanju, ki spreminja življenja, Pesem ptic v drevesnih krošnjah Jake Smerkolja Simonetija v režiji Ivana Lobode (magistrska produkcija AGRFT in PGK) ali monodramo Tomislava Zajca Franz v režiji Petra Srpiča (Mestno gledališče Ptuj) ali pa glasbeno predstavo Lee Mihevc in Nika Žnidaršiča Od kod, dekle, si ti doma (AGRFT in Cankarjev dom), ki je z igralkino subtilno osebno zgodbo navdušila že občinstvo na 53. Tednu slovenske drame.

V pripravi je tudi že 54. Teden slovenske drame, ki bi ga s spremljevalnimi dejavnostmi v prihodnje radi nekoliko razširili tudi na čas zunaj festivalskega termina. »Tako bomo med 8. in 12. septembrom gostili srečanje mednarodne mreže The Fence, ki združuje dramatičarke in producentke dramskih del z vsega sveta, v Kranju pa se bodo ob svojem letnem kongresu srečali tudi s slovenskimi ustvarjalci, kar bo dobra priložnost za mednarodni stik, izmenjavo praks in izkušenj, povezovanje ter iskanje možnosti za razvoj in prepoznavnost slovenske dramske pisave v širšem kontekstu. To bo obenem poligon za pripravo obsežnejšega evropskega projekta Dramatike manjših evropskih jezikov, v katerem se povezujemo s sorodnimi evropskimi institucijami, da bi spodbudili ustvarjalno okolje za razvoj 5 dramskih praks, njihovo mednarodno prisotnost in mobilnost,« je povedal pomočnik direktorja Rok Bozovičar.

Celotno podobo sezone sta tudi tokrat ustvarili akademska slikarka Tina Dobraj in oblikovalka Ana Bassin. / Foto: Igor Kavčič

Pogovor

Noge na Škotskem, glava v Sloveniji in srce v Bohinju

Ian Mitchell, častni občan občine Bohinj

Prejšnjo soboto je župan Jože Sodja na slovesnosti ob občinskem prazniku lanu Mitchllu izročil listino, s katero je ta škotski naravovarstvenik in botanik, ki mu v Bohinju radi rečejo kar oče odmevnega mednarodnega festivala alpskega cvetja, imenovan za častnega občana Bohinja.

MARJANA AHAČIČ

Njegov prispevek k razumevanju trajnostnega razvoja Bohinja je izjemen, je med drugim zapisano v obrazložitvi. »V zadnjih dvajsetih letih je v Bohinj pripeljal strokovnjake, s katerimi smo spoznavali pomen trajnostnega razvoja območja, kjer bivamo, ustvarjamo in gostimo turiste. Najpomembnejše pa je, da smo tudi s pomočjo njegovega delovanja spoznali, da je prav naše okolje lahko velika prednost v razvoju.«

Prič v Slovenijo – po pomoti

»Če vam povem, kako in zakaj sem prvič prišel v Slovenijo, se boste smejali,« je pripoved o tem, kako je našel svojo »ljubezen«, v kratkem pogovoru po slovesnosti začel duhoviti in karizmatični Škot. »Bilo je po pomoti!«

Pisalo se je leto 1982 in mladi profesionalni ekolog je ravno dobil svojo prvo zaposlitev v državnem inštitutu za varstvo narave. »Ker sem začel junija, vse do jeseni nisem mogel dobiti dopusta. In ko sem septembra v potovalnih agencijah pregledoval možnosti za počitnice, je bilo vse že zasedeno. Želel sem nekam, kjer so hribi in jezera, a za Italijo in Avstrijo ni bilo nobenega prostega mesta več, Švica pa je bila predraga. Nato je zaposlena v agenciji z nekega kupa potegnila brošuro, na kateri je pisalo Yugotours. Pa sem se strinjal, da grem. S seboj sem vzel še mamo in spomniti se, kako smo prispeli pozno zvečer in se peljali skozi Jesenice. Saj najbrž veste, kakšne so bile Jesenice pred štiridesetimi leti ... Gledal sem skozi okno avtobusa in rekel mami: no, zdaj pa vem, zakaj so te počitnice tako poceni ... Ampak potem smo se pripeljali v Kranjsko Goro, kjer smo bili nastanjeni v res lepem hotelu. Ko sem zjutraj odgrnil zavese, se mi je odstrl pogled naravnost na Jalovec ... in bil sem zaljubljen! Od prvega trenutka, res, bilo je neverjetno!«

Ljubezenska zgodba

Bohinj je prvič obiskal že naslednje leto, najprej na dnevnem izletu iz

Ian Mitchell / Foto: Gorazd Kavčič

Zgornjesavske doline. »Spet je bilo enako, tista misel, da moram priti in ostati tu ... In tako se je začela ta moja ljubezenska zgodba z Bohinjem in Slovenijo.«

Kmalu je spoznal, kot pravi, čudovite kraje – ne le Triglavskega narodnega parka, temveč vse Slovenije. »Spoznal sem, kako čudovito in edinstveno deželo imate in koliko različnih kulturnih krajin se je razvilo v tisočletjih. To se ni zgodilo po naključju, temveč pod skrbnim upravljanjem kmetov, gozdarjev, lovcev in planincev.«

Pravi, da bi na vprašanje, kateri košček Bohinja mu je najbolj pri srcu, lahko odgovarjal do jutra. »Všeč mi je severna obala jezera, ki je stran od glavnih turističnih poti in prometa. Rad posedam tam, posebno zvečer, in poslušam petje ptic, sploh spomladi in jeseni. Na splošno so mi všeč mirni kotički v naravi, ki jih ima Bohinj v izobilju. V zadnjih letih grem rad tudi v Kočevje in okolico. Tudi tam je prelepo.«

Na svoj prvi dopust je prišel v hotel Zlatorog, zdaj je že dolgo redni gost hotela Jezero. Pravi, da so ga v vseh štirih desetletjih od vsaj enega obiska Slovenije na leto odvrnili le vojna, epidemija in hud srčni napad.

Oče festivala cvetja

Vedno pride vsaj za festival cvetja. »Ideja za festival se je porodila v moji glavi in zelo sem bil vesel, da

sem dobil podporo bohinjskega turizma, Občine Bohinj, Triglavskega narodnega parka in – kar je najpomembnejše – tukajšnjih domačinov. Zame je bilo vedno pomembno – in še vedno je – da ideje za festivalske dogodke in dejavnosti prihajajo od domačinov. Festival je v teh 17 letih zrasel in ne potrebuje več prav veliko podpore 'očeta festivala'. A nekako ostaja 'moj otrok', moram priti in videti, kako mu gre. Nič ne delam, le pridem, da se prepričam, kako mu gre. Saj bi povedal, če mi kaj ne bi bilo všeč, a ni nobene potrebe, saj ekipa, ki ga vodi, opravlja odlično delo. Klemen Langus je izjemen ambasador Bohinja. Bohinj zdaj upravičeno velja za eno najboljših zelenih turističnih destinacij v Evropi. Zelo sem ponosen, da je iz majhnih semen, ki smo jih posejali pred 17 leti, zrasel velik gozd.«

Sicer pa skoraj ob vsakem prihodu opazi spremembe, ki se tudi v Bohinju dogajajo skozi čas. »Seveda se je v več kot štirih desetletjih mnogo spremenilo. Ne na slabše ... Vse je seveda bolj moderno. V starih jugoslovanskih časih je bilo vse kot nek notranji trg: v trgovinah si lahko kupoval črnogorsko vino, hrvaško sadje, hrano od drugega, ki je bilo težje dobiti. Ampak to nam je bilo všeč. Ko grem na počitnice, si ne želim v kraj, ki bi bil lahko kjerkoli na svetu. Želim si nekam, kjer je pristno, in v

Sloveniji, pa tudi na Hrvaškem, to zagotovo je. Še vedno, sploh v Bohinju, kjer so zelo ponosni na svojo kulturo, dediščino ...

Bohinjci in Škoti so si zelo podobni

Seveda ve, prizna z nasmehom, da Bohinjci veljajo za posebne vrste ljudi, včasih trde in nezaupljive do prišlekov. Zato je še bolj ponosen na številna res trdna prijateljstva, ki jih je sklenil v teh krajih. »Saj ni bilo prav težko, veste,« pove. »Bohinjci so zelo podobni ljudem iz krajev na Škotskem, od koder prihajam sam. Smo ljudje iz gorskega sveta, navajeni trdega dela in težkega življenja. Še pred nekaj desetletji smo bili zares zelo nezaupljivi do prišlekov, a tudi ta odnos se spreminja, v Sloveniji in na Škotskem. Bohinjci so mnogo bolj odprti, kot so bili nekoč. Saj morajo biti, imajo zelo uspešno turistično gospodarstvo. V gradnji je celo nova kolesarska povezava proti Bledu, kar je res velik dosežek!«

Sicer pa ga ne skrbi za prihodnost Bohinja. »Mislim, da je na pravi poti v smislu promocije trajnostnega razvoja, tako na področju prometa kot tudi turizma, vsaj dokler se bo vzporedno v to smer razvijalo tudi kmetijstvo. Kmetijske prakse se spreminjajo, a se moramo potruditi, da po svojih najboljših močeh zagotovimo ohranjanje biotske raznovrstnosti in naravnih vrednot,

ki so povsod okoli nas. Če bo namreč čudovitih cvetličnih travnikov manj, se bo zmanjšala tudi privlačnost festivala.«

V Bohinju ima dež mlade – in na Škotskem tudi

Pa bohinjsko vreme? »Tudi tisti rek poznam, da ima v Bohinju dež mlade. A me prav nič ne moti, tudi sam prihajam iz dežele, kjer je veliko dežja. Tukaj vsaj ni tako mrzel, kot je pri nas na Škotskem,« začne šaljivo. A nadaljuje zelo resno: »Ne smemo pozabiti, da so nam nedavni strašni dogodki v Sloveniji pokazali, kako velik vpliv imajo podnebne spremembe na naše krhko naravno okolje, če človekove globalne dejavnosti ne bodo nadzorovane. Ukrepati mora ves svet, a menim, da je Bohinj lahko upravičeno ponosen na svoj trajnostni pristop k turizmu in razvoju podeželja.«

Tu se počuti doma

Za konec je povedal še, da je bilo imenovanje za častnega občana zanj veliko presenečenje in izjemna čast. »Tu sem se naučil smučati, skakal sem z gora, hodil in jezdil konje po skorajda vseh gorskih in nižinskih poteh, na Škotskem in v Bohinju me je za televizijsko oddajo Gore in ljudje snemala odlična slovenska režiserka Marjeta Keršič Svetel. Dvakrat sem se povzpел na Triglav. Ko je Samo Gardener zapustil zelo uspešni hotel Zlatorog in je ta nekoč prestižni hotel prevzela vrsta podjetij in menedžerjev, se mi je zlomilo srce, ko sem videl, kako se stavba spreminja v ruševine. Moj sedanji dom v Bohinju je hotel Jezero; zdi se, da sta me gospod Iztok Noč in njegovo osebje kar 'posvojila' in že skoraj dvajset let čudovito skrbijo zame.«

Večkrat poudari, da se je v Slovenijo zaljubil na prvi pogled. »Čeprav so moje noge veliko časa na Škotskem, je moja glava v Sloveniji, moje srce pa v Bohinju. Tu se počutim najbolj doma. In izjemna čast, ki so mi jo izkazali v Bohinju, me je spodbudila k razmišljanju, da je po štiridesetih letih obiskovanja morda skrajni čas, da se tu ustalim in postanem tudi državljan Slovenije.«

»Zakaj obiskujem Bohinj? Zagotovo je to eden najlepših koščkov sveta in v tem prepričanju nisem edini. Mnogi strokovnjaki se strinjajo z menoj, da je Bohinj eden najboljših krajev za opazovanje subalpskega cvetja na svetu. Sem prihajam zaradi gora, zaradi narave ..., predvsem pa zaradi ljudi.«

Zgodba

Zdravnica, razpeta med Slovenijo in Zambijo

Tina Volčič iz Reteč pri Škofji Loki je pred devetimi leti za tri mesece odšla na humanitarno-medicinsko odpravo v Nangomo. Z Zambijo je ostala povezana, saj od tam prihaja njen partner, s katerim imata dva otroke.

MAJA BERTONCELJ

Humanitarno-medicinske odprave iz Slovenije v Zambijo, ki potekajo pod okriljem Sekcije za tropsko medicino, so stalnica. Del nje je bila leta 2014 tudi Tina Volčič. Takrat je za tri mesece odšla v misijonarsko bolnišnico v vasi Nangoma, ki je približno 180 kilometrov oddaljena od glavnega mesta Lusaka. Odprava ji je do dobra spremenila življenje, saj je spoznala današnjega partnerja, domačina iz Zambije, s katerim imata dva otroke.

V Afriko po izkušnje

»Ko sem šla v Nangomo prvič, sem bila skoraj pri koncu študija medicine. Od nekdanj me je zanimalo, kako deluje medicina v drugih delih sveta, poleg tega se mi je zdela to dobra priložnost za obisk Afrike in da ob tem naredim še nekaj dobrega za tiste, ki nimajo možnosti oskrbe, kakršne smo vajeni mi. Ljudem daleč stran sem lahko pomagala z lastnim delom,« je pojasnila odločitev za sodelovanje v humanitarno-medicinski odpravi. Prinesla ji je veliko novih izkušenj. »Bolnišnica dobi zelo malo denarja, precej manj od stroška, ki ga ima s pacienti. Posledično to pomeni, da je kadrovska podhranjena. Glede na število pacientov, sprejme jih okrog 150, je zaposlenih zelo malo,

še posebno zdravnikov. Pacienti so v veliki sobi, ni sob za nekaj pacientov ali za izolacijo kot pri nas. Velika razlika je v sami negi. Če smo pri nas vajeni, da jo opravljajo medicinske sestre, tam za paciente skrbijo svojci. Jih umivajo, hranijo ... Bolnišnica ima tudi oddelek pediatrije in ginekologije,« je povedala.

Na prvi odpravi se je zaljubila

Pojasni, da je nekoliko drugačna tudi slika bolezni. »Veliko več je infekcijskih bolezni, ki so specifično afriške, od malarije do parazitov, veliko je tuberkuloz, virusa HIV ... Druga stanja so podobna kot pri nas. Zahodni način življenja je tudi v Afriki vse bolj prisoten, tako da so prisotne tudi bolezni sodobnega sveta, kot so debelost, sladkorna bolezen, rak ... K zdravniku pa pridejo ljudje žal pogosto v

»S partnerjem sva na isti dan začela specializacijo, jaz v Sloveniji iz družinske medicine, on v Zambiji iz kirurgije. K sreči se je dalo dogovoriti, da sem kakšno kroženje opravila tam, on pa pri nas.«

napredovani fazi. Značilno je pomanjkanje preventivnih programov, ki jih na nacionalni ravni praktično ni. Največja razlika pa je v možnostih za diagnostiko. Na voljo imaš samo rentgen in osnovni laboratorij. Težje

primere pošljejo v klinični center. Zdravniki sicer znajo veliko, ni pa jih dovolj in manjka opreme. Prihajajo donacije iz tujine, donirajo tudi sodobne naprave za diagnostiko, a dostikrat ostajajo neizkoriščene, saj zahtevajo znanje za delo z njimi, ki jim ga ne podajo. »Poudarja, da smo kljub številnim kritikam našega zdravstvenega sistema lahko kar veseli, da imamo v Sloveniji dobro zdravstveno oskrbo. »Ljudje po svetu so prikrajšani za veliko stvari, ki se nam zdijo osnovne. Tam je veliko manjša dostopnost do preiskav, tudi stanejo. Obstaja nacionalno zavarovanje, a si ga privoščijo malo ljudi. Še več je preskakovanja vrst. To so žalostne zgodbe. Kdor si lahko privoščijo, plača. Te razlike so kar velike, ne samo v zdravstvu.«

Po treh mesecih, po koncu odprave, se je vrnila v Slovenijo. Zaključila je študij in

Tina Volčič s partnerjem in otrokoma / Foto: osebni arhiv

v zasebnih bolnišnicah, za razliko od javnih. Šla sem skozi proces priznanja študija, pridobivanja začasne licence. Trajnejšo lahko pridobiš šele po specializaciji, ki pa bi si jo kot tujka morala plačati sama. Pri njih sem delala dobrega pol leta. Bila je noseča in v zasebni kliniki v Lusaki je leta 2016 rodila sina Kevina. »Sredi nosečnosti sem prebolela malarijo in od takrat naprej sem imela kar nekaj zdravstvenih težav, zato niti nisem želela tvegati potovanja nazaj domov. Sem si rekla, da se otroci rojevajo po celem svetu, da bo že v redu. Kevin se je rodil s carskim rezom v 34. tednu nosečnosti. Imela sem kar srečo. Ko je bil star pol leta, sta šla v Slovenijo. Po nekaj mesecih sta se vrnila v Zambijo in potem znova v Slovenijo, kjer je začela specializacijo. »S partnerjem sva na isti dan začela specializacijo, jaz v Sloveniji iz družinske medicine, on v Zambiji iz kirurgije. K sreči se je dalo dogovoriti, da sem kakšno kroženje opravila tam, on pa pri nas,« pojasni Tina Volčič, ki je kot zdravnica družinske medicine zaposlena v Zdravstvenem domu Ljubljana.

Dve leti po rojstvu Kevina se je družina povečala. Leta 2018 se je rodila Olivia – v Ljubljani. »Glede na zdravstvene težave v prvi nosečnosti nisem želela tvegati. Tudi v drugo sem imela podobne težave in že vnaprej so mi napovedali carski rez. Se mi je pa zdelo zanimivo,

ko so dejali, da ne vedo, kako so ga naredili v Afriki. No, povsem enako kot pri nas, ni bilo kakšne velike razlike.« (smeh)

Kaj bo prinesla prihodnost

Njen partner je ostal v Zambiji. »Končal je specializacijo. Dela v javnem zdravstvu. Pomanjkanje specialistov je veliko, in če si v jav-

podružnično osnovno šolo v Retečah. Olivia je v isti stavbi v vrtcu. Oba sta temnopolta, govorita slovensko in angleško. »Med seboj se veliko pogovarjata v angleščini, tudi z Daddyjem, ko smo skupaj vsi štirje, je naš pogovorni jezik prav tako večinoma angleščina. Z babi, z mojo mami, govorita slovensko, z mano pa kakor jima bolj ustreza. O dogodkih, ki se jima zgodijo med slovensko govorčimi, razlagata v slovenščini, kar doživita v Afriki, pa v angleščini. Po rojstvu Olivie smo bili dobro leto v Zambiji. Kevin je tam obiskoval zasebni vrtec, in ko smo se vrnili in je šel tukaj v vrtec, je govoril samo angleško. Okolje tukaj ju je že navajeno in dobro se počutila. Vesta, da sta pol Zambijca in pol Slovenca, in na to sta ponosna. Radi hodimo tudi na dogodke, ki jih prireja društvo Afričanov v Sloveniji,« je še povedala Tina Volčič.

Kako bodo življenje usklajevali v prihodnje, še ne vedo. »Za nas bi bilo idealno, da bi bili malo tukaj, malo tam. Bomo videli, kako bo to izvedljivo s službami in šolo. Tam bi imela možnost zaposlitve le v Lusaki. Partnerja zelo zanima onkološka kirurgija in je zelo dejaven v evropskem združenju kirurgov onkologov. Možnost opravljanja subspecializacije ima v Lusaki. Če bo šel tja, se mu bomo pridružili. Seveda si želimo biti več skupaj. K sreči se srečujeva tudi na kongresih,« razmišlja.

V Zambijo se redno vračajo. / Foto: osebni arhiv

Ambulanta na zasebni kliniki v Lusaki, kjer je bila zaposlena / Foto: osebni arhiv

Jaz, midva in mi

Kolo in letalo

MOJCA LOGAR

profesorica geografije
in zgodovine

Prepričana sem, da ste tudi vi že imeli takšno izkušnjo ali pa ste od koga slišali, da je potoval z letalom, s seboj pa je vzel kolo. Svoje kolo, s katerim se je potem prevahal po tuji deželi. Slišala sem več takšnih zgodb, sedaj pa sva tovrstno potovanje preizkusila tudi sama. Kolesarila sva po Španiji in Portugalski. Vzeli kolo s seboj na letalo pravzaprav ni nič tako posebnega. Bolj preprosto, kot se sprva zdi. Pri nakupu letalske vozovnice ob prtljagi

izberete možnost posebne prtljage, kamor so uvrščeni kolo, smuči, oprema za golf, jadralna deska, otoški vozički ali kaj drugega. Nekatere letalske družbe vse to že uvrstijo med običajno dodatno prtljago, druge pa štejejo to kot poseben kos prtljage. Priskrbeti si morate kartonasto škatlo za transport kolesa, ki jo lahko dobite pri vsakem prodajalcu koles. V takšnih škatlah dobavitelji pripeljejo kolesa v trgovine, tam jih sestavijo in tovrstne škatle vržejo stran. Nič vam jih ne bodo zaračunali, saj je to odvečna embalaža, ki jo zavržejo. Kolo delno razstavite, zavijete krmilo, odvijete pedale in snamete sedež. Tako razstavljeno kolo položite v škatlo in jo zapolnite s stiroporom, ki ga prav tako dobite v kolesarskih trgovinah. Takšna škatla ima

Vzeti kolo na letalo je bolj preprosto, kot se zdi.

še veliko praznega prostora in vso opremo, ki jo name ravate vzeti s seboj, preprosto zložite v prazno škatlo (obleko, kolesarsko orodje, morebitno opremo za kampiranje, prazne kolesarske torbe). Kartonasto škatlo zalepite z močnim »selotejpom« ali posebnim trakom in nanjo napišete svoj

naslov. To je sedaj vaš kovček, ki ima posebne dimenzije, s katerim pridete na letališče. Na letališču si takoj priskrbite voziček za prtljago in se napotite k okencu za oddajo prtljage. Škatla bo dobila ustrezne nalepke, kot jih dobi vsak kovček. Izjema je le ta, da boste škatlo s svojim kolesom oddali na drugem okencu za prtljago posebnih dimenzij. Tam bodo škatlo spustili čez rentgen in velikega tovora se boste znebili. Ko prispete na končno destinacijo, bo škatla posebnih dimenzij prišla po traku za prtljago enako kot vsi drugi kovčki. Tam se postopek ponovi – kolo je treba sestaviti nazaj, vsa oblačila in drugo opremo zložite v kolesarske torbe. Kartonasto škatlo preprosto pustite na letališču (vrgli jo bodo v smeti), tako je dejal uslužbenec na letališču v Madridu, in z letališča se odpeljete s svojim kolesom. In vaša kolesarska pot se lahko začne tako kot doma. Ko pridete na končno točko kolesarjenja, ki običajno ni isto letališče, se postopek ponovi. Priskrbeti si morate novo škatlo za transport koles, kar v velemestu ni lahko. Najlažje jo boste našli v eni od multinacionalnih športnih trgovin, kjer prodajajo tudi kolesarsko opremo. (se nadaljuje)

Pomen novega

JANEZ LOGAR

zakonski in
družinski terapevt

Pri odraščanju med vrstniki pride do razhajanja, uberejo različne poti. Verjetno so prva večja razhajanja že pri izbiri srednje šole, nekateri izberejo gimnazije, nekateri tehniške šole, nekateri poklicne, takih, ki bi šli delat takoj po osnovni šoli, skoraj ni več. Vendar so še vsi v šoli, učijo se nekaj

novega. Večja razlika pa se morda opazi po srednji šoli, ko jih gre veliko študirat, nekaj se jih zaposli. Obe izbiri sta v redu, nobena ni boljša od druge. Obstaja pa večja nevarnost pri teh, ki se zaposlijo, da je to to. Hitro zapadejo v rutino, vsak dan je isti. Nič več ni novega, življenje lahko postane malo monotono. Študentje imajo že samo zaradi študija malo boljšo sliko glede tega. Morajo se učiti novih znanj, pisati seminarske naloge, imajo projekte, predvsem pridobivajo nove izkušnje. Spoznavaajo nove ljudi, razširjajo si obzorja. Tisti, ki se takoj zaposlijo, pa verjetno hitreje odrastejo, saj se lahko tudi prej osamosvojijo. Čeprav so zdajšnji študentje še vedno v procesu učenja, tudi oni lahko hitro padejo v monotono rutino vsakdana. Kar malo stagnirajo. Raziskave kažejo, da se ljudje, ki so hitro stagnirali v življenju, bolj bojiijo smrti. Ker niso polno zaživeli. Kaj nas lahko reši te rutine?

Imejmo želje. Želje za svoje življenje. Kako bi bilo videti idealno življenje? Obstaja služba za vsakega, v kateri bi se počutil ustvarjalnega, služba, ki ti da energijo, ne samo jemlje. Kaj si želimo, da bi imeli? Kaj bi radi znali? Ali se želimo vsak dan smejati? Se počutiti uspešne?

Vedno moramo imeti pred seboj še kakšen cilj. Želje nam kažejo pot, če jih pa želimo uresničiti, moramo za to nekaj narediti. To je dobro, to pomeni, da se bomo še razvijali, da bomo spoznavali nove stvari, pridobivali nove izkušnje. Učenje novih stvari ali samo, da v svoje življenje prinašamo nekaj novega, nam razširja zavest. Bolj spoznavamo sebe, več ljudi razumemo in sprejmemo. Ostanemo aktivni, počutimo se bolj žive in manj nas je strah, da nismo izkoristili življenja.

Najbolje je, če novo vpeljujemo celo življenje.

Kaj so lahko nove stvari, ki jih lahko vpeljujemo v svoje zanimivo življenje? Učenje novih spretnosti, učenje instrumenta, učenje jezika, izdelovanje česa iz lesa, popravljanje stvari po hiši, branje, potovanje, učenje novih receptov ... Vse, kar je vsaj malo novo. Nekam moramo stremeti, imeti strast v življenju. Ljudje, ki so strastni glede nečesa, so polni življenja in veliko bolj zanimivi. Če še ne vemo, kaj bi bila naša strast, moramo poskusiti različne stvari in se pri vsem potruditi narediti najboljše, kar lahko.

Integracija refleksov pri stresu

MAJA BERTONCELJ

raznolikost
in vključevanje

Pretekli petek je bila na Osnovni šoli Žirovnica brezplačna delavnica, na kateri je dr. Svetlana Masgutova kot avtorica predstavila protokol MNRI vaj integracije refleksov pri odpravljanju stresa in postravmatski stresni motnji po poplavih. Zanimanje je bilo veliko, saj se je delavnice udeležilo več kot osemdeset ljudi, večino strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju.

Ljudje, ki so jih prizadele poplave, se srečujejo z različnimi stresnimi situacijami. Dr. Masgutova je poudarila, da je pri okrevanju po kakršnem koli stresnem dogodku pomembno čim hitrejšo ukrepanje, najbolj optimalno v prvih treh mesecih po dogodku. Rusko strokovnjakinjo, psihologinjo in nevrofiziologinjo, ki ima svoj inštitut na Poljskem in v Združenih državah Amerike, sta gostila Društvo Bravo in Gorenjka Meta Bizjak Eržen, terapevtka MNRI, ki je metodo integracije refleksov po Masgutovi prinesla v

Slovenijo. Prikazane so bile vaje, s katerimi bodo udeleženci lahko podprli sebe ali prizadete v poplavih. »Protokol MNRI je bil uporabljen v številnih stresnih situacijah po svetu. Veliko pozitivnih izkušenj ima naša ekipa tudi po travmah zaradi poplav, ki se zaznajo tudi pri tistih, ki so samo priča ali pomagajo posameznikom, ki so bili dejansko udeleženi v poplavih,« je dejala dr. Svetlana Masgutova. V Sloveniji je predavala četrtič.

Poudarila je, da možgani na različne načine zasidrajo posamezno travmatsko izkušnjo. Specifična je tudi v primeru poplav. »V poplavih trpijo posamezniki in prav tako njihovi refleksi. To je na primer opazno pri refleksu podpore rok. Prizadeti po poplavih namesto da bi roke iztegnili naprej, kot je pravilno, z njimi naredijo gib, ki je podoben plavanju. Želimo, da osnoven vzorec deluje pravilno, natančno. So vaje, ki ta refleks izboljšajo. Veliko je refleksov, katerih

pravila funkcioniranja so v teh okoliščinah spremenjena. Refleks sam po sebi je zelo rigiden sistem senzornega dražljaja in motoričnega odziva. Če ne deluje pravilno, gre za kompenzacijo, ki se odraža na različnih področjih (gibalnem, čustvenem, socialnem, pri koncentraciji ...). Pomembno je ovrednotiti posamezen refleks, da vidimo, ali deluje ustrezno ali ne. Naš program v splošnem promovira zdravje refleksov in njihov razvoj. Metoda je holistična, interdisciplinarna, neinvazivna, neverbalna. Imamo tri glavne cilje. Prvi je krepitev živčnega sistema, drugi izboljšanje razvoja tega sistema in imunska odpornost ter odpornost na stres. Želimo, da se naš sistem ustrezno/pravilno vzpostavi in se ne vda v preizkušnjah, kot so nesreče, bolezni, travme. Delamo na nivoju preventive in v primerih akutne travme. Naš tretji cilj pa je podpora tako imenovani nevroplastičnosti. Metoda je dobro raziskana. Naši

Dr. Svetlana Masgutova je na delavnici v praksi pokazala, kako se preveri refleks podpore rok, ki je pomemben, in nato predstavila tudi vaje, s katerimi ga izboljšamo.

/ Foto: Maja Bertoncelj

strokovnjaki v naših centrih po svetu so obravnavali že tristo tisoč otrok in osemdeset tisoč odraslih z različnimi diagnozami. Vse vaje so bile preverjene s posebno aparaturo, ki im 84 elektrod po cellem telesu, ki spremljajo posamezen refleks,« je pojasnila dr. Svetlana Masgutova.

Predstavila je, da v njihovem programu namenjajo veliko pozornost tridesetim refleksom, tridesetim enotam živčnega sistema, ki ima senzorni del, del obdelave in

gibalni odziv. Metoda pa je sicer veliko obširnejša. »Refleksi so nam dani zato, da se lahko spoprimemo s stresno situacijo. Njihova druga funkcija pa je nevrološki razvoj. Refleksi lahko dajo našemu telesu moč in nam hkrati pomagajo, da okrevamo po travmi na telesni, čustveni ali psihični ravni,« je še dodala. Kot pravi, je metoda zelo učinkovita pri otrocih in odraslih z različnimi posebnimi potrebami. V te namene se izvaja največkrat.

Iz sveta Petra Colnarja (8. del)

Ljubezen z Evo

PETER COLNAR

Biseri zakona

Že pred poroko, cerkveno seveda na željo obeh mater, sva se dogovorila, da si ne bova govorila o prejšnjih svojih dogodkih. Prav tako sva se strinjala, da se bova vedno spoštovala, drug drugemu povedala, kaj si želi ... Besede, besede, besede rečem sedaj, vendar pa sva se jih skoraj držala (skoraj ni še nikoli zajca ujel?), vendar ne bova drug drugemu očitala glede morebitnega ljubosumja ... Besede, besede. Ali je bolj prav kuhati mulo? Če se je to dogajalo pri mojem znancu, se je obrnil in odšel z besedami: »Prišel bom, ko bo mula kuhana ...«

Pri naju se mula ni kuhala nikoli. Kako le, če pa sva – še posebno v prvih letih zakona – videla eden v drugem idealna človeka? Jaz zato, ker sem

bil štiri leta starejši in zanjo morda modrejši (?), Eva pa zame, ker je bila seveda tudi za toliko let mlajša? Tako je dolgo ostalo, samo da je bila iz leta v leto lepša. Dolgo ali pa za vedno je bila v času mojega navdušenja nad amaterskim fotografiranjem moj navdihujoči model. Še posebno obakrat v času nosečnosti.

V takratnih nebesih sva dobila dva angelčka. Še dva bisera zakona. Dve Evi, vsaka s svojim značajem in posebnostmi, ki so čudovito oplešale življenje in mi pomagale v poklicih od poklicnega trenerja plavanja do direktorja Radia Kranj. O tem kasneje. Temno se je stemnilo. Zaradi raka je odšla Eva ...

Vihar v novinarskih vrstah

Se vihar, ki se je nekoč pojavil v novinarskih vrstah, še ni podelil? Očitno je v državnih vrstah leta 2022 še veliko slabše ...

Povsem drugačen vihar se je pred leti dogajal med kranjskimi novinarji. Prišla je novinarka Eva. Atraktivna Štajerka se je poročila se je z gorenjskim gornikom. Ob ločevanju naj bi jo mož tako presenetil, da je pripeljal v njuno hišo novo Evo. Obnašala naj bi se, kot da nje ni v prostoru ...

Prepisane misli:

- Angeli ne živijo v nebesih.
- V pričakovanju prihodnosti sem videl lepoto preteklosti.
- Vsak je svoje sreče kovač.

Gorenjski priimki

Krišelj, ribji priimek, 1. del

TINO MAMIČ

Za priimek Krišelj na prvi pogled sploh ne moremo ugotoviti, da gre za gorenjski priimek. Statistični urad Republike Slovenije, ki objavlja podatke o imenih in priimkih v državi, namreč zaradi strogega zakona o varstvu osebnih podatkov zakrije podatke o priimkih, ki jih je v določeni regiji manj kot pet. Gorenjska je razdeljena na dve regiji, »osrednjeslovensko« in »gorenjsko« in »zasavsko«, kjer pa je priimka manj kot po pet nosilcev v vsaki. Vseh Krišljev v državi pa je samo še štirideset. Število je zadnji dve desetletji enako. Da gre za gorenjski priimek, pa nam pokaže Zčasni slovar slovenskih priimkov: leta 1931 so vsi Krišlji živeli bodisi na Gorenjskem

bodisi v Ljubljani, katere največji del uradno zemljepisno spada pod Gorenjsko.

Priimek Krišelj je zelo osamljen, saj ga zunaj Slovenije ne najdemo. Tudi v Združenih državah Amerike ni sledov o večjem številu Krišljev, ki bi se tjakaj izseljevali. Razloga sta verjetno nizko število že pred dobrim stoletjem in boljši gospodarski položaj rodbine v 19. in 20. stoletju.

Ni pa bilo vedno tako. Hišno ime pri Krišelnu, ki je nastalo po izginulem priimku, kažejo prisotnost priimka v najmanj štirih vaseh: Luže (Krischel, 1827), Zgoranja Bela, Mošnje (Grischel, 1826), Retnje. Imena so objavljena na portalu www.hisnaimena.si, ki ohranja to dragoceno živo dediščino, vpisano tudi v Registru nesnovne kulturne dediščine.

Ne vem, koliko to drži ...

Osebnost pa sem doživljal vpliv te Eve na odnose in dvig kvalitete med kranjskimi novinarji. Do tedaj sta med seboj tesneje sodelovala predvsem novinarja Dela in Televizije. Drugi smo od njiju bolj redko vedeli, kaj zanimivega se kje dogaja. Novinarji smo skrivali še neobjavljene novice »kot kača noge«, ker naj bi bil tisti, ki prvi novico objavi, »nekaj več«. Za odtenek temnejša lepota tega ni sprejela iz čisto poklicnega pogleda na novinarstvo. Morda tudi zato, da naj bi bila neka Eva več od nje? Hudo je, če se udarijo Eve med seboj! Pa se niso. Moderno je postalo, da je novica kraljica.

Novinarka radia in jaz sva začela pred objavo izmenjavati novice. Že pred tem sem odšel na povabilo direktorja iz Gorenjskega glasa z njim kot dopisnik za Gorenjsko na Dnevnik. Razumljivo, da so se »dogovoru« pridružili tudi drugi (na primer tovarniški) novinarji. Simpatična Eva je že samo s svojo prisotnostjo in pokončnim ponosom močno vplivala na dogajanje. Jaz sem bil nekaj časa vključen tudi kot predstavnik Gorenjske v dogajanje v Društvu novinarjev Slovenije ter v Častnem razsodišču alternativnega Društva novinarjev in publicistov Slovenije. Povezani smo bili tudi z novinarji Gorenjskega glasa. Tesneje smo začeli seveda tudi sodelovati z dopisniki Dela in Televizije.

Vaš razgled

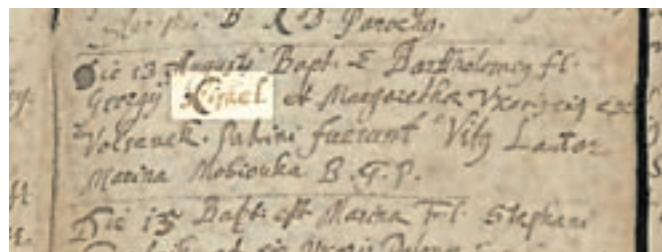

Slikar bi podobno morda dal naslov Tihožitje s helikopterjem in snemalci, poslanec državnega zbora bi pod fotografijo zapisal V pričakovanju, strokovnjak za zračna plovila bi si mislil, da je cougar še vedno najboljši za hiter dostop na težko dostopne terene. Predstavniki medijev pa so, kot vedno, le profesionalno opravljali svoje delo, ko sta se prva političarka Evropske unije in prvi politik Slovenije odpravila na ogled poplavljenih območij.

I. K. / Foto: Tina Dokl

Kogar je pičila kača, se boji zvite vrvi, pravi stara modrost o strahu. Tudi tisti, ki jim je voda v začetku avgusta prizanesla, so ob napovedi novih nalivov in naraščanja vodotokov z zaskrbljenostjo spremljali radarsko sliko, pogledovali v nebo, se ozirali proti rekam ... ter pred svojimi domovi ustvarili »kače«, pregrade iz protipoplavnih vreč. »To je pet minut dela, lahko pa prihrani veliko škode in strahu,« je k zaščiti pozval Srečko Šestan, poveljnik Civilne zaščite. A. J. D. / Foto: Gorazd Kavčič

Prva omemba Krišlja v šenčurski fari – krst Jerneja, sina Jurija Krišlja: »Die 13 Augusti Bapt. E. Bartholomeus fil. Gregorij Kishel et Margaretha Venerabilis ...« Da gre za priimek Krišelj, smo ugotovili šele ob pregledu celotne krstne knjige, zapisovalec se je namreč pri pisanju zmotil in izpustil črko r. Knjiga je v Nadškofijskem arhivu Ljubljana (K 1628–1640, Šenčur, zv. 1, str. 8).

na blejski višji turistični šoli in bil vodja razvoja kmečkega turizma na občini Škofja Loka. Skrbil je za staro domačijo pri Šuštarju v Hotemah, preurejeno za turizem, vendar jo je odstopil beguncem iz Ukrajine. V hiši je stara peč, v kateri Milan Krišelj peče kruh tako, kot so ga pekli nekoč. V preurejenem skednju pa organizirajo literarne večere.

Glasbi in novinarstvu pa se je zapisala tudi njuna hči

Urška Krišelj Grubar (1972), ki je živela v Šenčurju in je bila glavna pevka skupine Urša & PR. Piše za revijo Jana, preizkusila pa se je tudi kot pisateljica in napisala več knjig.

Milan Krišelj pravi, da je bil njegov oče rojen v Hotemah, ded ravno tako, praded Jakob Krišelj pa je prišel iz vasi Luže sredi 19. stoletja. Trenutno pripravljajo veliko rodbinsko srečanje, ki bo na Visokem 9. septembra.

HUMOR, HOROSKOP

HOROSKOP

TANJA

- Oven (21. 3.–21. 4.)**
V odnosih z bližnjimi, bodisi s partnerji, družino ali prijatelji, bo nastalo nekaj napetosti. Na plano znajo priti frustracije, ki ste jih že dolgo zadrževali v sebi. Če imate postavljene meje, do koder lahko drugi stopijo, ne bo hudega.
- Bik (22. 4.–20. 5.)**
Ker se bo povečal pritisk na vaše obveznosti in se bo vaš urnik dodobra napolnil, je mogoče čas, da razmislite o svojih otroških željah in kreativnosti, ki je v vas žarela v mladosti. To bo dober ventil za vse frustracije, ki se bodo nabrale v vas.
- Dvojčka (21. 5.–21. 6.)**
Za samske je prekrasen čas za zmenke, pazljivo le pri načrtovanjih. Če si želite resne in trajne zveze, to obvezno jasno povejte, drugače takoj poudarite, da si želite le sprostitev in neobvezujočih srečanj. Prva beseda ne bo zadnja.
- Rak (22. 6.–22. 7.)**
Vse, kar počnete, počnite počasi in z razmislekom. To velja ne glede na področje, ki se ga lotevate. Planeti so se postavili tako, da se nam z lahkoto dogajajo nezgode, nespornosti tudi nesreče niso izključene, zato resnično previdno.
- Lev (23. 7.–23. 8.)**
Besede lahko postanejo orožje in to velja tokrat za leve. Iskrene se bodo kresale pri izmenjavi mnenj na vseh področjih, saj boste zapadli v stanje, ko se boste pripravljali pregovarjati z vsakim, ki bo pokazal zanimanje za vašo temo.
- Devica (24. 8.–23. 9.)**
Device boste v oblaku nespornosti in nezgod, zato trikrat preverite vse mogoče poti oziroma prevetrite načrte potovanja. Preverite tudi rezervacije hotelov, gostinskih lokalov in podobnega, saj obstaja velika možnost, da bo prišlo do zamud in odpovedi.
- Tehtnica (24. 9.–23. 10.)**
Ta čas izkoristite za čiščenje ovir iz preteklosti, da presežete morebitne zamere. Hkrati se posvetite sebi in svoji notranjosti in pričakujte, da boste v odnosih doživljali zamere, posebno če ste prej več časa posvečali drugim kot sebi.
- Škorpion (24. 10.–22. 11.)**
Počutili se boste preobremenjeni in izčrpani, ampak če boste iskreno pogledali, kje je vzrok za to, ga boste našli v sebi. Vi ste tisti, ki ste si v želji po več tudi nakopali preveč, zato tudi naredite korak nazaj in ustavite konje.
- Strelec (23. 11.–21. 12.)**
Tudi pri vas bo precej napetosti v odnosih okoli vas oziroma v vaših odnosih. Vse skupaj velja tudi za poslovne odnose, zato dobro odprite oči in opazujte, kdo ima pripravljeno skladovalnico drv, da vam jih zmeče pod kolena.
- Kozorog (22. 12.–20. 1.)**
Vso energijo boste usmerili v poslovne odnose. Ponovno vas bo potegnilo v kariero, finance in poslovanje, kar je kozorogom, ki vedno plezate v višino, zapisano v DNK. Razmislite o izpolnitvi poslovnih sanj, kajti nikoli ni prepozno.
- Vodnar (21. 1.–19. 2.)**
Pri finančnih lahko zaškripa, vendar če ne boste preveč zapravljeni, ne bo hudega. Držite se načrtovanih stroškov in se ne podajajte v nepričakovano zapravljanje. Vse skupaj vas lahko zapelje tudi v slabo voljo, zato ne opletajte preveč z jezikom.
- Ribi (20. 2.–20. 3.)**
S partnerjem lahko imate dokaj neprijeten razgovor o finančnih, in sicer glede tega, kdo nosi glavno breme stroškov. Vse skupaj se lahko obrne tako, da boste na podlagi tega razmišljali o smotrnosti tega odnosa. Bodite skrajno previdni.

TA JE DOBRA

- Pri likovnem pouku**
Janezek pri likovnem pouku učiteljici prinese prazen list papirja.
Učiteljica ga vpraša: »Kaj je to?«
»Slika krave, ki se pase na pašniku.«
»Jaz ne vidim ničesar. Kje je trava?« je nejevoljna učiteljica.
»Ja, krava je vso pojedla.«
»Če ni trave, kje pa je potem vsaj krava?«
»Odšla je na drug travnik, ker na tem ni več imela trave.«
- Črni humor s Titanika**
Titanik se potaplja.
John vpraša: »Koliko je od krova do trdnih zemeljskih tal?«
Jack odvrne: »Ni daleč. Le nekaj več kot tri kilometre.«
John: »V katero smer?«
Jack: »Navzdol.«
- Skrivajo denar pred možmi**
Na mednarodni konferenci o Balkanu se pogovarjata dva politika:
»Kam Črnogorka skriva denar pred možem?«
»Pod lopato.«
»In kam Bosanka?«
»V knjigo.«
»Kam pa Slovenka?«
»Položi ga na mizo in mu reče, naj ga vzame, če si upa.«
- Oropana želva**
Po cesti se sprehaja želva in oropa jo 12 polžev.
Ko pride policija, želva poda izjavo: »Joj, veste, da se ničesar ne spomnim, je vse tako hitro potekalo.«

LAŽJI
SUDOKU

2		1			9		3	
7				2	8			4
	4	8		5			7	9
			5	6			8	2
		9				4		
5	2			9	3			
4	3			8		1	2	
6			4	7				8
	8		1			6		5

Rešitev:

5	7	9	2	6	1	7	8	3
8	6	5	7	9	8	5	7	1
7	2	1	9	8	6	5	4	3
1	9	8	6	2	5	7	3	4
6	5	7	1	2	6	9	8	3
2	8	6	9	5	4	7	1	3
3	1	5	9	8	7	4	2	6
9	2	6	7	1	3	8	5	4
5	2	8	6	7	1	9	3	4

TEŽJI
SUDOKU

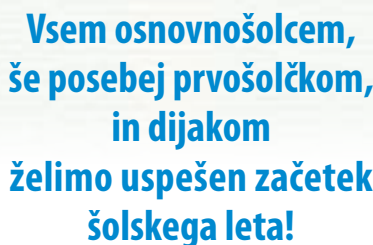
9					6			
		4	7			1		
					9	4		7
5	2						8	3
			3	7				
7	1						5	4
3		1	5					
		8			1	9		
			9					1

Rešitev:

1	7	5	8	9	6	2	7	3
2	6	9	1	7	9	8	5	7
9	4	8	2	7	5	1	6	3
7	5	9	8	6	2	5	1	7
6	1	2	5	6	9	7	8	3
1	8	7	9	1	6	2	5	4
4	9	7	6	2	9	5	1	3
8	6	1	5	6	7	9	2	4
5	2	8	9	1	7	4	8	6

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

Gorenjski Glas

1. nagrada: darilna kartica OBI v vrednosti 20 EUR,
2. in 3. nagrada: knjižna nagrada

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do petka, 15. septembra 2023, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	

Dobrote z dobrodelno noto

Solidarnost, ki v veliki meri krepi vezi in vliva optimizem po katastrofalnih poplavah, je bila prisotna tudi na Dnevu domačih dobrot.

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Brdo, Pšata – Zadnjo nedeljo v avgustu so na Brdo pri Kranju znova vabili domači pridelki in izdelki: mlečni, mesni, sadni; med, zelišča, čaji, sladke dobrote ... Za pestro ponudbo na stojnicah v senci dreves, ki se vrstijo v parku ob poti do Račjega otoka, je poskrbelo okoli 40 kmetij in drugih ponudnikov lokalnih proizvodov, tudi predstavniki društev in zavodov, ki so povezani s podeželjem. Utrip so popestrile degustacije in delavnice, namenjene otrokom in odraslim. Obiskovalci so lahko okusili tudi brdsko kulinariko, marsikdo je obisk največje tržnice domačih pridelkov in izdelkov na Gorenjskem, kot organizatorji imenujejo dogodek, izkoristil za sprehod po posestvu Brdo.

Presenečenje

Tomaž in Karmen, ki se na bližnji Suhi pri Predosljah, na Kmetiji Ažman – Ambarjeve dobrote, ukvarjata z rejo piščancev, vzrejo telet in pridelavo mesa – poznane in priljubljene so zlasti njune piščančje in telečje hrenovke –, sta dan domačih dobrot sklenila na Pšati pri Cerkljah, kjer sta v torkovem dopoldnevu obiskala Kropivnikove. Odločila sta se namreč, da

Tomaž in Karmen Ažman sta Kropivnikove (na sredini: Dragica, sin Jaka in gospodar Jaka; hči Beti je bila odsotna) presenetila in razveselila s tisoč evri. / Foto: Gorazd Kavčič

izkupiček nedeljske prodaje mesnih izdelkov na Brdu in prostovoljne prispevke namenita družini, ki od začetka avgusta s strahom pogleduje v hrib za hišo in gospodarskim poslopjem. Obilno deževje je sprožilo plaz in skalo, veliko okoli dvajset ku bičnih metrov, ki se je ustavila le kakšnih sto metrov pred njihovo kmetijo z nekaj več kot sto glavami živine. »Zbudil sem se ob pol štirih zjutraj, zunaj je hrumelo in bobnelo. Ko sem stopil na hodnik, sem videl mulj ... Za hišo in na dvorišču je bilo polno materiala, vrata v stari hlev

so se zlomila, zasulo je orodje, hudournik je zalil stroje, nisem vedel, kam naj grem, kaj naj primem,« je podoživljal grozo gospodar Jaka, ko sta ga presenetila Ažmanova. »Ko sva slišala, kaj se je zgodilo, sva bila šokirana. Hudo nama je bilo,« sta priznala. »Tako sva se odločila, da pomagava.« Kot je še povedala Karmen, sta za plaz in škodo, ki jo je povzročil, izvedela, ko so Kropivnikovi najnujnejše že postorili. »Brez sosedov, sorodnikov, prijateljev in vseh drugih, ki so nam pomagali, ne bi zmogli,« sta hvaležna Dragica in Jaka, ki

je ob tem spomnil, da je imela hči Barbara naslednji dan (v soboto, 5. avgusta) poroko. »Težko je bilo. Ampak ko vidiš, da nisi sam, dobiš moč. Sreča pa je tudi, da ni bilo še huje,« je dodal. »Če bi se skala zvalila naprej ...« V nekaj dneh jim je uspelo dobiti minerja, ki je skalo razstrelil, a jo je treba še odpeljati. Na hribu za kmetijo pa je še ogromno drugega materiala, plazovit teren naj bi bil velik okoli tri hektare. Ravno v torek je bil na cerkljanski občini sešestanek z geologom, ki bo, kot smo izvedeli, pripravil načrt sanacije.

Postregli mleka polno skledo

Letošnja izvedba osrednje etnološke prireditve Turističnega društva Tuhinjska dolina, ki so jo poimenovali Mleka polna skleda, je bila zaradi nedavnih poplav okrnjena.

MAŠA LIKOSAR

Snovik – Turistično društvo (TD) Tuhinjska dolina je letos že osemnajstič pripravilo etnološke dneve, ki pa so letos namesto dva dneva potekali le en dan. Odpovedana je bila nedeljska prireditev, na kateri bi v skladu z letošnjo vsebinsko temo prikazali

pridelavo mleka. »Tuhinjska dolina je prav tako utrpela škodo v poplavah, zato je bila odpoved osrednje prireditve obarvana z vso potrebno človeško solidarnostjo do prizadetih sokrajanov,« je dejal predsednik TD Tuhinjska dolina Ivan Hribar.

Zadnjo avgustovsko soboto so tako na zunanji terasi

Term Snovik pripravili le rokodelske delavnice, kjer so prikazali izdelovanje različnih mlečnih izdelkov, od jogurta, sira in trniča do raznih namazov, pa tudi drugih rokodelskih izdelkov, in sicer pod mentorstvom članic rokodelske sekcije TD Tuhinjska dolina. Dogodek so začinili starodobniki, ki

so se v okviru vseslovenskega, že 19. srečanja v organizaciji Moto Cluba MAK Vodice zbrali pred prireditvenim šotorom poleg Term Snovik. Po besedah Matjaža Kuhte, predsednika kluba, se je srečanja udeležilo 150 starodobnikov, njihovi vozniki pa so tisti dan skupaj prevozili 64 kilometrov.

Starodobniki so v okviru vseslovenskega, že 19. srečanja v organizaciji Moto Cluba MAK Vodice obiskali tudi Snovik. / Foto: Maša Likosar

Še posebno zanimiva je bila stojnica, na kateri je Sonja Kropivšek s Kmetije Pr' Gabršek prikazala izdelovanje trniča. / Foto: Maša Likosar

Uspeh mlade pevke Vite Renko

MAJA BERTONCELJ

Škofja Loka – Gorenjki Vita Renko in Ema Štefelin sta Slovenijo zastopali na 23. mednarodnem glasbenem festivalu Musicland v Ohridu in Bitoli. Sodelovalo je 59 udeležencev iz 17 držav.

Tekmovanje je potekalo v dveh kategorijah: glasba iz filma, kabareta ali muzikala in pop glasba. V finale se je uvrstilo 15 nastopajočih iz prve kategorije in pet iz druge. Finalisti so tretji dan nastopili na gala koncertu s Komornim orkestrom v živo v Kulturnem centru Bitola. Škofjeločanka Vita Renko se je kljub močni konkurenci uvrstila v finale v obeh

kategorijah – kot ena izmed treh pevk, ki jih je to uspelo. V prvi kategoriji je zapela pesem California Dreamin' (Sia), v drugi pa Something new (Nikki Yanofsky). Slednjo je v kategoriji pop glasba med pevkami, starimi od 16 do 18 let, osvojila prvo nagrado. Festival je bil zanj nepozabna izkušnja in tudi korak naprej, kar se tiče nastopanja na velikih odrih. Peti smo jo že večkrat slišali tudi v Škofji Loki, ko je bila na odru celo z Janom Plestenjakom.

Na festival je odšla na povabilo glasbenega studia Osminka. Sicer pa je Vita že od leta 2017 učenka Marjetke Vovk, šole Popsing.

Škofjeločanka Vita Renko je v kategoriji pop glasba na festivalu v Severni Makedoniji osvojila prvo nagrado. / Foto: osebni arhiv

Izbirajo inženirko leta

Ljubljana – Znova je odprt izbor za inženirko leta, s katerim se organizatorji posvečajo problemu nevidnosti inženirk v družbi in gradijo skupnost slovenskih inženirk. Na letošnji izbor lahko posamezniki, inženirke same, podjetja, organizacije in združenja svojo kandidatko s spletnim obrazcem na strani inzenirka-leta.si predlagajo do 1. oktobra. Z izborom, ki tokrat poteka šestič, želijo krepiti promocijo inženirk, ki lahko s svojo osebnostjo in delom mlade spodbudijo, navdušijo in opogumijo za odločitve za vpis na inženirski študij ter inženirsko poklicno pot. Deset finalistk bodo predstavili 14. novembra, novo inženirko leta pa 16. januarja prihodnje leto.

OBVESTILO NAROČNIKOM

Račune lahko prejimate tudi po elektronski pošti

- Če želite račune prejmati po e-pošti, nam na e-naslov narocnine@g-glas.si sporočite točno ime in priimek ter naslov, da vas bomo našli na seznamu.
- Na e-naslov, s katerega nam boste poslali osebne podatke, bomo poslali račun v obliki pdf, ki bo povsem enak položnici v tiskani izdaji.
- Sodobna tehnologija omogoča tudi hitro in preprosto plačevanje računov s pomočjo mobilnega telefona in QR kode.

Prepričani smo, da boste zadovoljni.

Gorenjski Glas | www.gorenjskiglas.si

PREJELI SMO

Zahvala

V soboto, 19. avgusta 2023, so nas nekaj po 4. uri zjutraj zbudili klici brata in njegove žene, da pri nas gori. V sicer spokojni, mirni noči smo ne-močno zrl v goreče poslopje in hlev, šli smo iz raja v pekel. Po velikem šoku smo se odločili, da se zahvalimo, če se to le da, z besedo HVALA!

Iskreno se zahvaljujemo za izjemno hitro, požrtvovalno, pogumno in učinkovito pomoč pri gašenju požara gospodarskega poslopja in hleva domačije Pr' Ukan.

Iskrena hvala vsem gasilcem PGD Srednja vas, GARS Kranj, PGD Šenčur, PGD Olševke, PGD Hotemaže, PGD Luže, PGD Trboje, PGD Voglje, PGD Prebačevo, PGD Hrastje, PGD Visoko - Milje, PGD Preddvor, PGD Cerklje, PGD Britof, PGD Kokrica in vsem ostalim ekipam GZ Mestne občine Kranj in članom Civilne zaščite ter urgenci Kranj. Naš dom je ostal nedotaknjen ... GASILCI, HVALA!!!

Zahvaljujemo se županu Občine Šenčur g. Cirilu Kozjeku in podžupanu g. Alešu Periču Močniku za izdatno in takojšnjo pomoč v našem najbolj ranljivem trenutku.

HVALA sosedom, vaščanom, sorodnikom in prijateljem,

hvala vsem prostovoljcem in podjetnikom: PetRA Andrej Ravnikar, Biomasa Gregor Kordež, Biofit Marjan Kuhar, Komunala Kranj, Streha Kuhar, Sajevec, d. o. o., Vulco PIPKO, Zadruga Cerklje, Les Kern, Rode Estrihi, Gradbeništvo Rešet, Gradbeništvo Konc Vilko, Lani Plesk, Gostinstvo Pernuš, Mesarija Lesnek, Milaim Gashi, Adil Gashi.

Posebna HVALA kmetom iz domače vasi in okoliškim, ki so pomagali z lesom, krmo za živali, pri gašenju, pospravljanju ter sečnji lesa. Hvala vsem tudi za finančno podporo. HVALA vsem gospodinjam za prineseno pecivo, kavo, pijačo. Hvala dekletom in ženam, ki so pomagale pri pripravi malic in strežbi. Hvala tudi Malteškemu viteškemu redu. Zahvaljujemo se vsakemu posebej, imenovanim in neimenovanim, da ste s svojimi dobrimi deli in nesebično pomočjo prispevali in da nam še vedno pomagata na naši poti do končne sanacije objekta.

Zavedamo se, da je beseda HVALA premalo, to vam izražamo z globokim spoštovanjem.

Družina KERN – UKANOVI

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630,
www.rozmanbus.si

TRST: 11. 10., STRUNJAN: 13.–18. 10., 29. 11.–4. 12., BERNARDIN: 12.–15. 11., ŠMARJEŠKE TOPLICE: 22.–27. 10., MORAVSKE TOPLICE: 24. 9.–1. 10., RADENCI: 24. 9.–1. 10., MADŽARSKE TOPLICE: 2.–6. 10., MEDŽUGORJE: 14.–16. 10., MANDARINE: 14.–16. 10., 20.–22. 10., BANJA VRUČICA S SARAJEVOM: 27.–30. 10., BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI: 24. 9.–1. 10., 26. 9.–3. 10., 1.–8. 10., 18.–25. 10., 21.–28. 10., 23.–30. 10., 20.–27. 11., POTEPANJE PO BOSNI: 9.–13. 10., OREBIČ, KORČULA.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREDITVE

Predstavitve filma in semanji dan

Besnica – Kulturno društvo Jožeta Paplerja Besnica bo v petek, 1. septembra, ob 18.30 v Gasilskem domu v Spodnji Besnici prikazalo film z naslovom Besniška dolina iz zraka. V filmu so predstavljene naravne in kulturne znamenitosti vse od Gorenje Save pa do Jamnika. V soboto, 2. septembra, pa Krajevna skupnost in Župnija Besnica pri Kranju vabita na tradicionalni, 31. Semanji dan ter praznovanje krajevnega praznika na prireditvenem prostoru pred cerkvijo svetega Tilna v Zgornji Besnici s sveto mašo ob 18.30, ki ji bo sledila prireditev z glasbenim gostom Aleksandrom Mežkom in pogostitvijo. Vstop na oba dogodka je prost.

Odkrivanje Trbojskega jezera

Trboje – Občina Šenčur in Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj v okviru Poletja in jeseni na Trbojskem jezeru vabita na Aktivno doživljanje in odkrivanje Trbojskega jezera na kopnem in vodi. Dogodek bo v soboto, 2. septembra, ob 9. uri, vključuje pa spoznavanje ptic s Tonetom Trebarjem in vožnjo s kanuji. Ti so na voljo za tri in štiri osebe. Poskrbljeno bo za varnost in okrepčilo, udeležba je brezplačna, obvezna pa je prijava (do petka, 1. septembra) na info@ctrp-kranj.si ali 040 303 752, kjer nudijo tudi več informacij.

Etnološko-kulinarično doživetje

Bašelj, Zgornja Bela – Občina Preddvor, Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj in Zavod za turizem Preddvor v okviru ETM 2023 v soboto, 2. septembra, vabijo na etnološko-kulinarično doživetje z avtobusom in hojo. Posebni avtobus bo iz Kranja odpeljal ob 13.30 in 16.30, vstop bo možen tudi na postajah med Kranjem in Bašljem, med drugo vožnjo pa še v Šenčurju in Cerkljah. Udeleženci bodo obiskali Sv. Lovrenc, dediščino starih Slovanov in vodne izvire ter se udeležili Praznika fižola na Zg. Beli z okusnimi jedmi iz tega pridelka. Udeležba je brezplačna, obvezna pa je prijava na info@ctrp-kranj.si ali 040 303 752 do sobote, 2. septembra, do 10. ure.

Zgodbe v gibanju

Škofja Loka – Zgodbe v gibanju so pravljичno-športni program za otroke od četrtega leta starosti, ki ga v soboto, 2. septembra, organizira Loški muzej. Preplet spoznavanja zgodovine Škofje Loke in športnih aktivnosti se bo na grajskem vrtu začel ob 11. uri, vstop bo prost.

IZLETI

Kolesarski izlet DU Kranj

Kranj – Društvo upokojencev Kranj v torek, 5. septembra, vabi na kolesarjenje na relaciji Kranj–Medvode–Kranj, ki je 29. avgusta zaradi dežja odpadlo.

Planinsko-pohodniški izlet

Kranj – V četrtek, 7. septembra, Društvo upokojencev Kranj organizira planinsko-pohodniški izlet na Snežnik. Prijave zbirajo v društveni pisarni do ponedeljka, 4. septembra.

Pohod na planino Zajamniki

Naklo – Društvo upokojencev Naklo vse pohodnike vabi na planino Zajamniki (Pokljuka). Pohod bo v torek, 5. septembra,

z odhodom ob 8. uri izpred Doma upokojencev v Naklem. Pot je lahka, primerna za vse.

Pohodni izlet DU Cerklje

Cerklje – Društvo upokojencev Cerklje v torek, 5. septembra, svoje člane vabi na pohodni izlet na relaciji Cerklje–Poženik–Šenturška Gora. Zbirno mesto je pred AMD ob 8. uri. V primeru slabega vremena bo izlet v četrtek v istem tednu.

Na Belsko planino

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj v soboto, 9. septembra, vabi na planinski izlet na Belsko planino. Primeren je za pohodnike z ustrežno kondicijo; na poti čez Medji dol bo osem ur hoje in 1140 metrov višinske razlike. Odhod iz Kranja, z železniške postaje, bo ob 7.21. Več informacij in prijave na 051 693 294 in klemen.rucigaj@gmail.com ali na 031 408 439 in sebastjan.potocnik@gmail.com.

OBVESTILA

Meritve krvnega tlaka, holesterola in sladkorja

Kranj, Šenčur, Cerklje – Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Kranj, bo v septembru znova organiziralo meritve krvnega tlaka, holesterola in sladkorja: v petek, 1. septembra, ob 7. uri na sedežu Društva upokojencev Kranj na Tomšičevi 4, v torek, 5. septembra, ob 8. do 9. ure v Domu krajanov v Šenčurju, v sredo, 6. septembra, ob 8. do 10. ure v prostorih Krajevne skupnosti Vodovodni stolp, v četrtek, 7. septembra, ob 8. do 9. ure v Domu krajanov Primskovo, v soboto, 9. septembra, ob 8. ure do 9.30 pred Osnovno šolo Orehek in v soboto, 23. septembra, ob 7. do 10. ure na Občini Cerklje.

Merjenje sladkorja in holesterola v krvi

Preddvor – Društvo upokojencev Preddvor svoje člane in članice vabi na merjenje sladkorja in holesterola v krvi v petek, 8. septembra, ob 8. ure do 9.30 v prostorih društva.

Prestavljeni dogodki na Pisani Loki

Škofja Loka – Ponedeljkov in torkov filmski večer kina pod milim nebom so zaradi slabega vremena prestavili za teden dni; na torek, 5. september, zvečer, pa je prestavljen tudi koncert skupine Hamlet Express, s katerim se bo zaključila letošnja Bralnica na vrtu Sokolskega doma.

KONCERTI

Orgelski koncert

Kranj – V soboto, 2. septembra, ob 20. uri bo v župnijski cerkvi sv. Martina v Kranju koncert mladega orgelskega virtuoza Aleksandra Volkova, ki študira in živi v Berlinu. Del programa bosta oblikovali odlična violinistka Ana Julija Mlejnik iz Škofje Loke in flavtistka Nicole Pressler, ki živi v Lomu pod Storžičem. Vabljeni.

Slovenske planinske pesmi na Ratitovcu

Ratitovec – Anton Habjan in Jernej Jemc bosta v nedeljo, 3. septembra, ob 10. uri, v Krekovi koči na Ratitovcu predstavila svojo zgoščenko Slovenske planinske pesmi, ki je izšla letos pomladi. Na ta enkratni dogodek, glasbenika sta ga naslovila Zapojmo planinske pesmi na Ratitovcu, vabita vse ljubitelje planin in pesmi, ki opevajo naš planinski svet.

RAZSTAVE

Razstava tapiserij

Bled – Vabljeni v galerijo Stolp na Blejskem gradu, kjer bo do 30. septembra razstava Radovana Rakovca – Mahe iz Zgornjih Bitenj. Avtor predstavlja izbor tapiserij na temo Živalski tarot, narejenih v zadnjih sedmih letih.

Razstava klekljanih umetnin

Cerklje – Klekljarska skupina Lastovke iz Cerkelj vabi na razstavo klekljanih umetnin, ki bo v Petrovčevi hiši v soboto, 2. septembra, in nedeljo, 3. septembra, od 10. do 18. ure.

Društvena razstava fotografij

Jesenice – Fotografsko društvo Jesenice je pripravilo društveno razstavo, ki bo v dvorani v Kolpernu na ogled do 29. septembra. Odprtje bo v torek, 5. septembra, ob 18. uri. Vabljeni.

Radio Triglav®

Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz

RADIO ZA RADOVEDNE

KUD Predoslje

MARTIN KRIPAN

dramska pripovedka na prostem
v izvedbi KUD Predoslje

po povesti Frana Levstika dramatiziral Fran Govekar
za predstavo na prostem priredil Iztok Jože Basaj

8. in 9. 9.,
15. 9. 2023

ob 20:00

župnijsko posestvo Predoslje

Vstopnice so na voljo na kmetiji Odems v Predosljah
ali uro pred predstavo na prizorišču.
Rezervacija in dodatne inf. na tel.: 041 955 000.

medijaki pokrovitelj Gorenjski Glas

Kulturno umetniško društvo Predoslje, Predoslje 34, Kranj

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
**za objavo v petek do srede
do 14. ure in za objavo
v torek do petka do 14. ure!**

Delovni čas:
**ponedeljek, torek, četrtek,
petek neprekinjeno
od 8. do 15. ure, sreda od
8. do 16. ure, sobote, nedelje
in prazniki zaprto.**

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

PRODAM

DVOSOBNO stanovanje, 67 m². na Planini III v 3. nadstropju, brez dvigala, obn. 2017, 188.000 EUR, tel.: 041/816-528

DVOSOBNO stanovanje v Šorlijevem naselju v Kranju, po dogovoru, tel.: 041/575-208

FESST, d. o. o.,
nepremičninska
družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta:
info@fesst.si
Internet:
www.fesst.si

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

KUPIM

RENAULT Clio, 5 vrat, tel.: 051/336-609

OHRANJEN VW Touran, od letnika 2010, tel.: 041/612-032

MOTORNA KOLESA

PRODAM

SKUTER Piaggio Liberty 150 ccm, bel, 7/2022, ABS, malo vožen, ugodno, tel.: 041/209-066

GRADBENI MATERIAL

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019

BUKOVA drva, kvalitetno pokrita od januarja, v Križah, delno razžagana na pol metra, tel.: 051/819-044

BUKOVA in jesenova drva, tel.: 041/239-468

BUKOVA, hrastova in jesenova drva, tel.: 041/971-508

SUHA drva in samonakladalno prikoli-co za seno 17 m³, okolica Golnika, tel.: 041/855-359

HOBI

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, poslikane skrinje, manjšo kaščo ..., tel.: 051/258-936

KNJIGE,
PUBLIKACIJE

PODARIM

VEČJO količino starih knjig, še dobro ohranjenih, tel.: 040/674-688

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJA vel. 100 x 100 cm, po-doba leva, outlet cena 900 EUR, tel.: 040/567-544

OBLAČILA IN
OBUTEV

PRODAM

MOŠKE škornje za narodno nošo, št. 42, tel.: 031/216-101

MEDICINSKI
PRIPOMOČKI

OČALA kot na napotnico s popustom do 101 EUR. Qlandia Kranj, Qlandia Kamnik, Deteljica Tržič, Spar center Jesenice. Kličite brezplačno 080 1331, www.optika-aleksandra.si

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM

PSIČKE mešance border colli/nemški ovčar. Psi so cepljeni in čipirani, tel.: 041/861-210

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

PO zelo ugodni ceni prodam kotel za kuhanje hrane za prašiče, tel.: 040/674-688

SILAŽNI kombajn Mengele 220 in mlin za žito Bori 350 kg, z mešalnico, tel.: 031/330-425

TRAKTOR Tomo Vinkovič, letnik 1985, tel.: 031/591-608

KUPIM

KOSILNICO, priključke in traktor, tel.: 041/680-684

ODKUP traktorjev in kmetijske meha-nizacije, v kakršnem koli stanju, tel.: 041/255-834

PRIDELKI

PRODAM

ČEBULO, belo in rdečo, ter zimski če-sen, domače, tel.: 031/585-345

DROBNI krompir za krmo, tel.: 031/311-417

JEDILNI krompir, različne sorte – beli, rumeni in rdeči, tel.: 041/971-508

KRMNI krompir, česen, čebulo, kore-nje – rdeče in rumeno, tel.: 040/565-091

KRMNO peso in krmni krompir, tel.: 031/764-207

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne, grahaste in bele, pred nesnostjo, in KG piščanci za dopitanje. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Senčur, tel.: 041/710-113

2 jagneta za zakol ali nadaljnjo rejo, tel.: 030/381-352

3 teličke, stare 18 dni, 2 simentalki ter ena limuzin, tel.: 041/204-496

BIKCA za nadaljnjo rejo, starega 2 me-seca, tel.: 041/498-784

BIKCA ČB/LIM, starega 14 dni, tel.: 041/350-423

BIKCA simentalca, starega 6 mesecev, in teličko ciko, staro 6 mesecev, tel.: 041/708-787

BIKCE ČB in ČB/RJ, stare 3 tedne, tel.: 041/254-711

ČB bikca, starega 14 dni, tel.: 041/239-468

TELICO LS, staro 9 mesecev, šentjer-nejskega petelina in hrastove goli, tel.: 041/851-862

TELIČKE, dve LS, ena ČB, stare 21 dni, tel.: 031/513-678

KUPIM

BIKCA simentalca ali druge mesne pa-sme, starega 14 dni, tel.: 041/584-185

TELIČKO, staro 3 mesece, LIM ali LIM/LS, za nadaljnjo rejo, tel.: 051/365-609

ZAPOSLOTITVE (M/Ž)

NUDIM

IŠČEMO mlajšega upokojenca za občasno pomoč pri gradbenih delih. Saval, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246

IŠČEM

IŠČEM DELO – učna pomoč matema-tika, fizika, na vašem domu, ing. v po-koju, tel.: 04/20-26-532, 031/534-061

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, la-melne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija, krovstvo, te-sarstvo – po zelo ugodni ceni. Leard, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163

OPRAVLJAM vsa notranja in zunanja slikopleskarska dela. Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909

PEČARSTVO, lončene peči, zidani ka-mini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Ra-dovljica, tel.: 040/364-636

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi tuljavami, vrtnanje, zidava in popravila, nudimo dimne obrobe in kape. Cvet-ko Rajko, s.p., Brezje pri Dobu 4a, Dob, tel.: 051/828-419

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozida-va, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246

STREŠNA in stavbna kleparska dela po celotni Gorenjski. Žlebovi, odkapne pločevine, obrobe, balkoni, dimniki. Klepar Matevž, Matevž Šimnic, s.p., Bri-tof 103, Kranj, tel.: 040/557-784

ŽE 25 LET z vami grad. podjetje RE-DZO.B, d.o.o., Adergas 13, Cerklje – iz-vajamo vse od temeljev do streh, no-tranji ometi, predelne stene, vse vrste fasad, kamnite in betonske škarpe, urejanje in tlakovanje dvorišč, tel.: 041/294-279, 041/589-996

ZASEBNI STIKI

IŠČEM

MOŠKI iz Vodic, simpatico, star 52 let, vabi žensko prijetne zunanosti, da se skupaj z motorjem popeljeva na slado-led. Sem nekadilec, rekreativec, samo-zaposlen, tel.: 031/207-203

RAZNO

ZBIRAM odpadno železo in barv-ne kovine, odvoz brezplačen, tel.: 070/385-956

PRODAM

60-litrski nerjaveč sod, tel.: 068/933-135

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

Čaji iz zelišč in sadežev

Meška vezava, 175 strani. Redna cena knjige je 19,90 eur, če jo kupite na Gorenjskem glasu je cena

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

So vam všeč zeliščni čaji? Potem jih poskusite pripraviti sami. Ob pravem času nabrana in pravilno posušena zelišča ohranijo vonj, okus in blagodejne učinke. V knjigi je opisanih 68 zelišč in njihovi učinki, dodan je koledar nabiranja ter recepti.

14⁹⁰ EUR
* Poštnina

Gorenjski Glas

IVAN SIVEC

CVETOČA Slovenija

Sedem stov do rabe

200 strani, trda vezava

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Prijubljeni pisatelj Ivan Sivec je knjigo posvetil Sloveniji, ki jo ima neizmerno rad in ji želi vse najboljše. Prebrali boste zgodbe o dveh mladih zdravnikih, ki povsod naletita na ovire, o eni od številnih radijskih postaj na naših tleh, o pasjem prijatelju, katerega družba je velikokrat boljša od človeške, o zakoncih, ki se jima šele v času covida-19 odprejo oči ...

15 EUR
* Poštnina

Gorenjski Glas

LOTO

Loto rezultati – žrebanje 30. 8. 2023
3, 14, 15, 18, 22, 24, 36 in 8

Loto PLUS: **19, 27, 29, 32, 35, 36, 38 in 15**
Lotko: **7 6 9 2 6 3**

Sklad 3. 9. 2023 za Sedmico: **1.110.000 EUR**
Sklad 3. 9. 2023 za PLUS: **3.240.000 EUR**
Sklad 3. 9. 2023 za Lotka: **300.000 EUR**

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

RADIO KRANJ **97.3**

tvoji najljubši hiti

PETER WOHLLEBEN

Ali veš, KJE DOMUJEJO ŽIVALI?

ODPRAVA SKOZI GOZD IN PREKO TRAVNIKOV

Redna cena knjige je 19,90 evrov, akcijska cena je samo

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Na Gorenjskem živimo obdani z naravo. Naučimo otroke, da živijo z njo v sožitju, da jo spoznajo in se seznaniijo z njenimi prebivalci. Ali so koze pametne, kdo naznanja nevihte, zakaj imajo bambiji na hrbtu pike in še veliko več vas čaka v knjigi, primerni za otroke od 6. leta naprej. Za skupno branje ali samostojno prebiranje.

12⁹⁰ EUR
* Poštnina

Gorenjski Glas

VSE, KAR MORATE VEDETI O NAJVEČJIH UMETNIKIH IN NJIHOVIM DELIH

Redna cena knjige je 24,90 eur. Akcijska cena knjige je samo

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Knjiga Art razkriva življenje in delo 100 najvplivnejših umetnikov zadnjih 700 let in ponuja izčrpen pregled njihovega navdih. Življenja slavnih mojstrov so predstavljena s podrobnimi življenjepisi in njihovimi najpomembnejšimi deli.

9,90 EUR
* Poštnina

Gorenjski Glas

Kraj rojstva: Zminec

V sicer mirni soseski v zadnjem delu Zminca se je pred dobrim tednom zgodilo nekaj nepričakovanega. Na travniku pred hišami se je pojavila štokrlja, na kateri je bilo zapisano: Gabrijel, 23. 8. 2023. In ko so Zminčanke združile moči z Brojkami, so kaj hitro izvedele, da se je v noči s torka na sredo nekaj sto metrov od hiš, na odcepu ob glavni cesti, zgodilo rojstvo. Vesna Kavčič je ob 3.57 med vožnjo do porodnišnice rodila Gabrijela.

KLARA MRAK

Žirovski Vrh Svetega Urbana, Zminec – Vesna Kavčič se je iz Peračice pri Brezjah v Žirovski Vrh Svetega Urbana primožila pred štirimi leti. »Odkar je prišel na svet, pazim nanj še posebno skrbno, mislim pa, da ga res pazi še nekdo 'od zgoraj',« pove Vesna, ki je svojega tretjega otroka rodila v avtu na poti v kranjsko porodnišnico.

»Ob enih zjutraj so se mi začeli čisto rahli popadki,« se spominja Vesna, ki je mamica tudi triletni Tinkari ter leto in pol stari Valentini. »Nič silnega se mi ni zdelo in do treh je bilo tako. Potem sem se šla oprhat in nato so se v petih minutah začeli popadki na dve minuti, ki so bili pa že zelo boleči. Na hitro mi je nekaj vode odteklo, tako da sem zbudila Robija in rekla, da mora iti. Vprašal me je, aliraje

pokliče rešilca, ampak sem bila prepričana, da še nisem tako daleč.« Do kranjske porodnišnice bi Vesna in Robi potrebovala približno 40 minut. »Po dobrih desetih minutah vožnje je naš fant že prišel na svet,« se spominja Vesna. »Bala sem se, da ga ne bom mogla prestreči. Potem mi je Robi rekel: 'Vesna, joka, vse je dobro, samo k sebi ga stisni.' V Zmincu, na odcepu, kjer se je naš korenjak rodil, je poklical na 112 in rekel: 'Žena je rodila zadaj v avtu, kaj naj naredim ...?' Hitro je odpeljal do zdravstvenega doma, kjer so naju z Gabrijelom preložili v rešilca in odpeljali naprej v kranjsko porodnišnico.«

Hrabrost in adrenalin

Vesna in Robi Kavčič prihajata s kmetije Budl, ki se razprostira v Žirovskem Vrhu Svetega Urbana, tako da sta vpeta v delo na kmetiji,

Robi, Vesna in Gabrijel Kavčič / Foto: osebni arhiv družine Kavčič

sicer pa zaposlena v Loški zadrugi na Trati. »Robi je na tehničnem oddelku, jaz pa v cvetličarni,« pripoveduje Vesna. Ko se spominja noči poroda, se pošali: »Dobro, da sva ravno prejšnji večer dobila tourana s servisa, če bi rodila v mojem majhnem suzukiju, bi bilo najbrž bolj nerodno. Robi je na hitro vzel s sabo nekaj brisač, jaz sem rekla, da se bom peljala zadaj.« Od doma sta šla ob 3.40, Gabrijel se je rodil ob 3.57. Sestre in babice v porodnišnici so bile vse presenečene, da je šlo vse brez problemov, saj je fant rodil kar velik: s 3850 grami in 55 centimetri, vsem je bila nedoumljivo, saj kot so rekle, česa takega ne doživijo velikokrat.« Da so taki dogodki sila redki, so nam potrdili tudi v kranjski

porodnišnici. »V zadnjih osmih letih se je na poti k nam rodilo le pet otrok, bodisi med prevozom z reševalnim vozilom ali v lastni režiji,« so nam sporočili.

Štokrlja v Zmincu

In če se na koncu vrne mo na začetek: najprej je bila štokrlja. Vsaj za vaščane Zminca. Kako je »pristala« na travniku v vasi? »Prvo idejo je dala moja sestrična Urška in povezali sta se z mojo sestro Nežko, poklicali sta moževega brata Boštjana in takoj je bil za. V sredo ob desetih zvečer so jo šli postaviti. Ko sva se z Robijem vračala iz porodnišnice, je bila štokrlja zame presenečenje.« V Gabrijelovem rojstnem listu bo tako kot kraj rojstva za vedno zapisan Zminec.

Štokrljo so postavili na mestu ob glavni cesti Zminec–Škofja Loka, kjer je 23. 8. 2023 na svet prijel Gabrijel Kavčič, čigar rojstva se veselijo tudi njegovi sestrične in bratranec. / Foto: osebni arhiv družine Kavčič

vremenska napoved

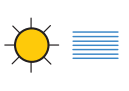
Danes bo sprva oblačno, čez dan se bo jasnilo. Popoldne bo nastala kakšna kratkotrajna ploha. Jutri in v nedeljo bo sončno, zjutraj in dopoldne bo megla. V nedeljo zvečer lahko nad hribi nastane kakšna nevihta.

PETEK

10/24 °C

SOBOTA

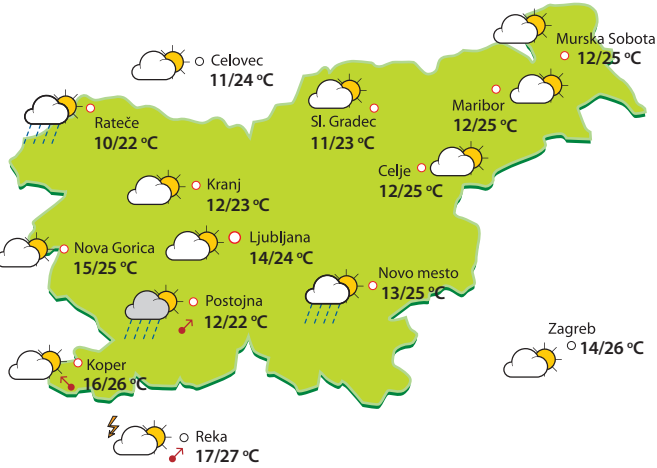
10/25 °C

NEDELJA

10/26 °C

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

Stroškovni labirint šolskih potrebščin

Vsak začetek šolskega leta za starše pomeni neizogiben obisk trgovin, ki ponujajo šolske potrebščine. Zanimalo nas je, kako gledajo na te nakupe.

Boško Praštalo, Mlaka

Zdi se mi, da je moja vloga, da kot starš zagotovim otroku vse, kar potrebuje, in da ni obremenjen s tem, ali bo imel en svinčnik ali dva. Meni osebno se potrebščine ne zdijo predrage in niti ne iščem popustov, izbiro pa sem prepustil otrokoma. Načeloma smo samo dokupili, kar potrebujejo, kar je ostalo od lani, smo obdržali. / Foto: Tina Dokl

Marjetka Čebulj Kovačič, Kranj

Imam tri hčere, srednješolko, devetošolko in drugošolko. Odkar imam srednješolko, se mi zdi, da je srednja šola veliko cenejša kot osnovna. Poskušamo pa kaj prihraniti, za zvezke gledamo ali so kakšni popusti, šolskih torb pa ne kupimo vsako leto. << / Foto: Tina Dokl

Brigita Langerholc, Naklo

Kupujem za tri hčerke, vendar šolske potrebščine za nas ne predstavljajo velikega stroška. Vse skupaj za tri nas stane okoli 120 evrov. Obiskujejo namreč šolo montessori in ne potrebujejo učbenikov in zvezkov, vse dobijo na listih, ki jih potem shranjujejo v mape. / Foto: Tina Dokl

Nataša Košak, Zgornje Bitnje

Zdaj kupujem šolske potrebščine le še za srednješolca. Moram reči, da je kar velik strošek, sploh če prištejemo še avtobusno vozovnico. V srednji šoli bi rekla, da so najdražji delovni zvezki, najbolje pa se mi zdi kupovati na začetku poletja, se mi zdi, da je takrat najbolj ugodno. / Foto: Tina Dokl

Petra Stare, Kranj

Moram reči, da so šolske potrebščine kar velik strošek. Čeprav v šolah dobijo učbenike, so delovni zvezki izjemno dragi. Navadili smo se, da uporabimo stare zvezke, ki še niso popolnoma popisani. Ampak v vsakem primeru za dva otroke pride okoli 300 evrov, če ne še več. N. T. / Foto: Tina Dokl

NA GLAS

aforizem

Ker po enem letu skupnega gospodinjstva nisem znal skuhati niti enolončnice, sem jih od chefice dobil pošteno po piskru.

Milan Fridauer - Fredi